

ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΔΕΚΕΜ. 1839.]

[ΑΡΙΘ. 36.]

Ο ΜΑΚΙΑΒΕΛΙΚΟΣ ΙΑΤΡΟΣ.

ΥΙΟ ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ Α. Μ. ΒΛΑΣΤΟΥ.

Parcere personis, dicere de vitiis. Martial.

Ὡς γὰρ οἱ παρεισαγόμενοι ἐν τῇσι τραγωδίαισι σχῆμα μὲν καὶ στολήν καὶ πρόσωπον ὑποκριτοῦ ἔχουσιν, οὐκ εἰσὶ δὲ ὑποκριταί, οὕτω καὶ οἱ ἰητροὶ φήμῃ μὲν πολλοὶ, ἔργῳ δὲ πᾶν γυναικοί. Ἱπποκρ. Νόμ. σελ. 3. Τόμ. Α'. Ἐκδ. Kühn.

ΑΦΟΡΙΣΜΟΣ Α'.

Ο Ἱπποκράτης εἶπεν, ὅτι ὁ ἰατρός πρέπει νὰ ἴηαι ὄχι μόνον λόγῳ, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ ἰατρός· ἐγὼ δὲ φρονῶ, ὅτι ἀρκεῖ νὰ ἴηαι λόγῳ μόνον ἰατρός.

Μολονότι ἀπαιτεῖ ὁ Ἱπποκράτης* παρὰ τοῦ ἀληθοῦς ἰατροῦ φυσικὴν πρὸς τὴν ἰατρικὴν ῥοπὴν, καὶ σπουδὴν, καὶ εὐφυΐαν, καὶ παιδομάθειαν, καὶ φιλοπονίαν, καὶ χρόνον, ἢ καθημερινὴν πεῖρα μᾶς διδάσκει ὅτι ὁ ἰατρός, καὶ κἀνὲν ἐκ τούτων τῶν προτερημάτων μὴ ἔχων, ἔχων ὁμῶς τὸ Δίπλωμα τοῦ Δόκτορος ἢ καὶ τὸ ὄνομα μόνον Ἰατρός, δύναται νὰ προχωρήσῃ καὶ νὰ ἀποκτήσῃ ὅσων ὑπόληψιν ἐπιθυμεῖ. Δὲν εἶναι χρεια οὔτε καρδίαν φιλάνθρωπον καὶ ἤδη χρηστὰ νὰ ἔχη, οὔτε ἡδονὰς καὶ κόπους καὶ αὐτὴν τὴν ἰδίαν τιμὴν νὰ θυσιάσῃ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν ἀσθενῶν, οὔτε τὸν ὑψηλὸν καὶ θεῖον σκοπὸν τοῦ ἐπαγγέλματός του νὰ συναισθάνηται, καὶ κατ' αὐτὸν νὰ πράττῃ, οὔτε πνεῦμα παρατηρητικὸν, οὔτε προπαίδειαν, οὔτε φιλόσοφον νοῦν νὰ ἔχη, διὰ νὰ ἴηαι ἴσος μὲ τοὺς θεοὺς†, οὔτε τὰς περιστάσεις νὰ ἐφευρίσκη, καθὼς ἤθελεν ὁ Γαληνός. Δὲν εἶναι χρεια νὰ γνωρίζῃ τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς ἀνακαλύψεις τῶν παλαιῶν, ἢ νὰ ἐξετάσῃ τὰς αἰτίας καὶ τὰ συμπτώματα τῶν ἀσθενειῶν καὶ τὴν πρὸς ἀλληλα αὐτῶν σχέσιν, διὰ νὰ ἐξάγῃ τὰς πρὸς τὴν θεραπευτικὴν μέθοδον ἐνδείξεις, ἢ νὰ ἀκολουθῇ τὴν πρόθεον τῆς ἐπιστήμης ἀναγινώσκων καὶ σπουδάζων καθ' ἡμέραν, ἢ κατ' αὐτὴν, τέλος, τὴν ἰατρικὴν πράξιν νὰ σκέπτηται πολλάκις περὶ τοῦ μέλλοντος, ἐνῶ ἀγνοεῖ τὸ παρόν. Ὅλοι αὗται αἱ γνώσεις εἶναι περιτταί. Δὲν ἦτον ὁ Θεσσαλος, ὅστις ὠνόμαζεν αὐτὸς ἑαυτὸν ἰατρονίκην, ὅστις ἐσυκοφάντει τοὺς παλαιοὺς ἰατροὺς

(* Νόμος· Τόμ. Α'. Σελ. 3.

(†) Ἰατρός φιλόσοφος, ἰσοθεὸς φῶς.

ὅτι δὲν ὠφέλησαν διόλου τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην, ὅστις ἐκαυχᾶτο ὅτι ὑπερέβαινεν ὅλους τοὺς ἰατροὺς κατὰ τὰς γνώσεις καὶ τὴν παιδείαν, ὅστις, τέλος, δὲν ἠσχύνετο νὰ γράφῃ πρὸς τὸν Νέρωνα ὅτι ἠδύνατο νὰ διδάξῃ ὅλην τὴν ἰατρικὴν ἐντὸς ἑξ μηνῶν*. Καὶ μ' ὅλον τοῦτο, πόσους ζηλωτὰς, καὶ πόσας τιμὰς δὲν ἔλαβεν! Ἄφες λοιπὸν καὶ σὺ κατὰ μέρος πᾶσαν αἰδῶ, καὶ γενόμενος ὅλος θρασύτης, θεώρει καὶ λάτρευε ὡς ἐπίγειον θεὸν μόνον τὸ χρυσίον. Ἀντίγραφε τὰς ἀναγραφὰς τῶν ἄλλων, ἢ ἀκολουθεῖ τὸ παράδειγμα τοῦ *medecin malgré lui*, μὴ κάμνων ἄλλο τί εἰμὴ

Clysterium donmare,

Postea seignare,

Ensuita purgare.

καὶ καταφρόνει τὸν Γαληνὸν, ὅστις ὠνόμαζεν ἄριστον καὶ ἐντελῆ ἰατρὸν τὸν πράττοντα μὲν κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον, ἀπρητισμένον δὲ κατὰ τὴν θεωρίαν καὶ πράξιν†. Μὴ φοβηθῆς μήπως δι' ἔλλειψιν νοῦ καὶ ξένων γνώσεων διαρραγῆς, καθὼς διαρρήγνυται ὁ βάτραχος εἰς τὴν πνευματικὴν ἀντλίαν δι' ἔλλειψιν ἀέρος. Ὁ παράδοξος ἀνὴρ Παράκελσος εἶχεν ὅλην τὴν ἰατρικὴν εἰς τὴν κεφαλὴν του, καὶ δὲν ἄφησε μετὰ θάνατον εἰμὴ μόνον ἔξ βιβλία! Μὴ σε μέλη ἂν ἐπιτυγχάνων κάμνης τὴν ἰατρικὴν νὰ ὀπισθοδρομῇ, ἀφαιρῶν τὸ θάρρος τοῦ μετὰ ζήλου σπουδάζειν ἀπ' ἐκείνους, οἵτινες βλέπουσιν ὅτι ἄνθρωποι, χωρὶς νὰ κοπιᾶσῃσι διόλου, ἀποκτῶσι φήμην καὶ ὑπόληψιν ἀπειράκις περισσοτέραν παρ' αὐτοῦς. Ἐν ὅσω τὸ ἀνθρώπινον γένος θέλει ὑπόκεισθαι εἰς τὸν θάνατον, καὶ ἐν ὅσω οἱ ἄνθρωποι θέλουσιν ἔχειν τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ζῶσι, σὺ πάντοτε θέλεις τιμᾶσθαι. Καυχῶ εἰς τὰ φῶτά σου καὶ εἰς τὴν ἐπιτηδειότητά σου νὰ θεραπεύῃς πᾶσαν νόσον, καὶ περίπαιζε τὸν Βοεράβιον, ὅστις, καὶ ἐβδομηκοντοῦτης γενόμενος, παρεπονεῖτο διὰ τὰς ἀπείρους δυσκολίας τῆς ἰατρικῆς! Καὶ διὰ νὰ ἐνθαρρυνθῆς περισσότερο, στρέψον μόνον τὰ βλέμματά σου τριγύρω. Δὲν βλέπεις ὅτι τὴν σήμερον γίνονται ἰατροὶ αἰσχίστης διαγωγῆς καὶ πάσης τάξεως ἄνθρωποι; ὅτι καὶ γναφεῖς, καὶ χωρικοὶ, καὶ σκυτοτόμοι, καὶ ἀρτοπῶλαι, καὶ χαλκεῖς, καὶ κουρεῖς, καὶ ἀποθηκάριοι, καὶ οἱ τούτων ὑπηρέται, καὶ οἱ πρῶν ἐφαρμοσταὶ τῶν βδελῶν,

* Γαλην.

† Ὁ αὐτός· Ὅροι Ἱατρικοί, Σελ. 355.

καὶ οἱ τῶν νοσοκομείων θεράποντες, καὶ οἱ ἰππιατροί, καὶ αἱ βυζάστριαι, καὶ αἱ μάμμαι . . . ὅτι ὅλοι θέλουσι νὰ ἦναι ἢ καὶ γίνονται ἰατροὶ καὶ ἰάτραιναί; Δὲν βλέπεις ὅτι οἱ τοιοῦτοι μάλιστα χαίρονται τὴν σήμερον τὴν μεγίστην ὑπόληψιν, οἱ δὲ ἄξιοι καὶ γνήσιοι διασῶνται τοῦ Ἀσκληπιοῦ παραγκωνίζονται καὶ ἐπιχλευάζονται; Τούτους λοιπὸν ἀκολούθει καὶ σὺ, πιστεύων ὡς ὀρθὸν ὅ,τι εἶπεν ὁ Πλίνιος, ὅτι ἕκαστος μιὰρὸς, φθάνει νὰ εἶπῃ ὅτι εἶναι ἰατρὸς, καὶ θέλει πιστευθῆναι, διότι τοιοῦτοτρόπως θέλεις φθάσειν εἰς τὰ ἀνωτάτω ἀξιώματα.

ΑΦΟΡΙΣΜΟΣ Β΄.

Διὰ νὰ ἀποκτήσης ὄνομα καὶ ὑπόληψιν, ἔσο μεγαλορρήμων καὶ πολυπράγμων καὶ ἀναίσχυντος, καὶ ζήτη νὰ προξενήσης δι' ὁποιοῦδήποτε τρόπου θαυμασμὸν καὶ προσοχὴν.

Δὲν ὑπάρχει πρᾶγμα εἰς τὸν κόσμον τόσον δύσκολον, ὅσον τὸ νὰ ἀποκτήσῃ τις μέγα ὄνομα· ἀφ' ἑνὸς μέρους, ἡ σπανιότης τοῦ ἀλήθοῦς προτερήματος, ἀπ' ἄλλου, ἡ φυσικὴ ῥοπή τῶν ἀνθρώπων νὰ θεωρῶσι μᾶλλον ἑαυτοὺς καὶ τὰ πράγματά των παρὰ τοὺς ἄλλους, γίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πρόξενοι νὰ φθάνῃ τις εἰς τὸ τέρμα τοῦ βίου του τόσον ἄγνωστος διαμένων, καθὼς ἦτο κοιμώμενος εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρός του. Μίαν φορὰν ἐσυνείδητον οἱ ἰατροὶ νὰ φορῶσι τετραγωνικοὺς πῖλους ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ νὰ ἔχωσι καὶ στολὴν ἰδιαιτέραν*· ἀλλ' ἐπειδὴ τοιοῦτον μέσον δὲν συγχωρεῖ πλέον ὁ σημερινὸς πολιτισμὸς, πρέπει νὰ καταφεύγῃς εἰς τὰ ἐφεξῆς.

Περιπάτει σοβαρὸς καὶ σύννους καὶ κάτω ἔχων ἐστραμμένα τὰ βλέμματα, καὶ κάμνε τὰς ἐπισκέψεις σου, εἴαν δύνασαι, δι' ἀμάξης, ὅσον μικρὰ καὶ ἂν ἦναι τὰ ἀποστήματα, προσέχων πάντοτε, ὅταν μέλλῃς νὰ φθάσης εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀσθενοῦς, νὰ λέγῃς τὸν ἀμαξήλατον νὰ ἐλαύνῃ τοὺς ἵππους ταχύτερον, διὰ νὰ κάμνωσι κρότον. Διηγοῦ ὅτι ὁ τρόπος σου τοῦ θεραπεύειν μερικὰς ἀσθενείας διαφέρει ὅλως διόλου ἀπὸ τοῦ τῶν λοιπῶν ἰατρῶν, καὶ ὅτι οἱ ἄρρωστοί σου σηκώνονται δύο τρίτα τοῦ καιροῦ ταχύτερα ἐκ τῆς κλίνης. Ὑπόσχου πολλὰ, καὶ ὀμίλει σταθερῶς καὶ βεβαίως ὕψονε τοὺς ὤμους σου, στρέφονε τὰ συγκόμματα τοῦ προσώπου σου, καὶ λάλει περὶ ἰατρικῆς ὅπως σοῦ ἔλθῃ εἰς τὸν νοῦν, ὅταν μάλιστα εὐρίσκεισαι μεταξὺ μωρῶν κεφαλῶν. Λάλει κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ περὶ παντὸς ἄλλου πράγματος. Ἐπειδὴ καὶ τὰ πλεῖστα δὲν θέλουσι τὰ ἐννοεῖν, θέλουσι σὲ ἀκούειν χάσκοντες· ἂν δὲ μεταξὺ πολλῶν ἐννοήσωσί τι, τότε θέλουσι σὲ θαυμάζειν ἔτι περισσότερον.

Un sot trouve toujours un plus sot qui l'admire.

* Τοῦτο παρεκίνησε καὶ τὸν φιλόσοφον Πασκάλην νὰ εἶπῃ ἐκτόπως συλλογίζομενος, (Pensées de Pascal, art. viii, ix.) ὅτι οἱ ἰατροὶ δὲν γνωρίζουσιν τὴν ἀληθῆ τέχνην τοῦ ἰατροῦ, διότι ἀλλῶς δὲν ἔδειλαν φερεῖν τετραγώνους πῖλους πρὸς κίνησιν θαυμασμοῦ.

Ἐν γίνεαι ὁμοίως λάλει εἰς τρόπον, ἔστε νὰ μὴ σὲ ἐννοῇ κανεὶς, λέγων πολλάκις τὰς λέξεις, ὁ ὀργανισμὸς, Ivasi precordiali, τὸ νευρικὸν σύστημα, le adesioni del cervello coll' intestino retto, καὶ ἄλλα παρόμοια. Προσπάθει νὰ μανθάνῃς παρὰ τῶν ὑπηρετιδῶν πράγματα ἰδιαιτέρα τὰς δεσποίνας ἀφορῶντα, καὶ μὲ εὐμορφον τρόπον μεταχειρίζου αὐτὰ, διὰ νὰ φαίνεσαι, τρόπον τινά, ὅτι τὰ ἐμάντευσες. Τότε θέλει εἰπεῖν ἡ ἀσθενής σου, ὅτι ὁ ἰατρὸς μου ἐγνώρισε καλὰ τὴν κρᾶσίν μου, ἐξιχνιάσας, ὡς ἄλλος Ἄργος, ὅλα μου τὰ φυσικά. Κάμνε ἐνίοτε μερικὰ πειράματα τῆς φυσικῆς, χύνων ὀλίγους σταλαγμοὺς Spirit. Salis ammon. εἰς οἶνον, διὰ νὰ ἀλλάσῃ χρῶμα, καὶ ἔσο βέβαιος ὅτι ὁ κόσμος ἐκ τῆς περὶ ταῦτα ἐμπειρίας σου θέλει συμπεραίνειν καὶ περὶ τῆς κατὰ τὴν ἰατρικὴν. Ἐχε καὶ φέρε μαζῆ σου ὑπάλληλόν τινα εἰς τὰς ἐπισκέψεις, καὶ προσποιεῖ ὅτι τὸν δίδεις πρακτικὰς συμβουλάς ἐνώπιον ὅλης τῆς οἰκογενείας μὲ σχῆμα σοβαρὸν, πλὴν πρόσεχε ὅσον τὸ δυνατόν νὰ ἦναι ἀμαθῆς, διότι ἀλλῶς κινδυνεύεις, εἴαν γνωρίζῃ τὴν τέχνην του, νὰ χάσῃς ἐξ αἰτίας του πολλὰς οἰκίας. Κατηγορεῖ τοὺς ἰατροὺς ὡς ἀμαθεῖς, καὶ λέγε μιμούμενος τὸν Παράκελσον περὶ τῶν κορυφαιοτάτων, ὅτι δὲν εἶναι ἄξιοι νὰ λύσωσιν οὐδὲ τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων σου. Δίδε ἰατρικὰ, τὰ ὁποῖα λέγε ὅτι εἶναι ἰδική σου σύνθεσις, διὰ τὴν ὁποῖαν ἠναγκάσθης νὰ κάμῃς ἄπειρα πειράματα ἐπὶ ζώων, διὰ νὰ βεβαιωθῆς περὶ τῆς ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐνεργείας. Καὶ φεύγων εἶπε ὅτι ὑπάγεις μίαν στιγμὴν νὰ ἀναπαυθῆς, διότι ἠναγκάσθης ἐκείνην τὴν νύκτα νὰ σηκωθῆς ἐξάκις! Κήρυττε τὰ ἰατρικὰ σου διὰ τῶν ἐφημερίδων, ὀνομάζων αὐτὰ διὰ λέξεων ἀνηκούστων, καὶ ἐπαινῶν αὐτὸς σεαυτὸν, μηδένα ἐντρέπομενος. Προσπάθει νὰ διασπείρῃς φήμην ἀσφαλῆ ὅτι ἰατροὶ εἰς ἀνεπιστρόφως ἰδιαιτέραν τινα ἀσθένειαν, ὅτι δηλαδὴ κόπτεις δεξιῶς τοὺς κάλους, ἢ ὅτι ἐκβάλλεις τὰς κηλίδας τοῦ προσώπου· τότε ἔκαμες τὴν τύχην σου! ὁ κόσμος θέλει σὲ κράζειν διὰ πᾶσαν ἀσθένειαν. Προσποιεῖ, τέλος, ὅτι ἐξετάζεις ἐπιμελῶς ἕκαστον σύμπτωμα τῆς ἀσθενείας, καὶ φαίνου ὅτι συλλογίζεσαι πολὺ περὶ τούτου. Πρὸς τοῦτο κάμνε σχήματα τοῦ προσώπου, θέτε τὸν δάκτυλον εἰς τὸ μεσόφρυδόν σου, καὶ βλέπε τὸν ἀσθενῆ ἀτενῶς δι' ὀλίγα λεπτὰ χωρὶς νὰ τὸν ὀμιλῇς. Ζήτησον ἔπειτα χάρτην, καὶ ἀφοῦ γράψῃς τὴν ἀναγραφὴν, φώναζε κινῶν τὸν δάκτυλον, Ἄς προσθέσωμεν κατὶ τι καὶ διὰ τὴν κεφαλαλγίαν καὶ διὰ τοὺς πόνους τῶν ποδῶν!

Ἔπεται ἡ συνέχεια.

ΠΕΡΙ ΞΥΡΙΣΜΑΤΟΣ.

ΠΟΤΕΡΟΝ ἀρμόζει μᾶλλον, τὸ πωγωνοφορεῖν ἢ τὸ ξυρίζεσθαι; Ἴδου πρόβλημα οὐχὶ τόσον εὐλυτον, ὅσον κατὰ πρώτην ὄψιν ἤθελέ τις φαντασθῆναι.

Ἐπεὶ μὲν τῆς γενειάδος ἐρρέθη, ὅτι ἡ φύσις πρέκει

νά ἔδωκε τοιοῦτο προσάρτημα διὰ νὰ φορῆται καὶ ὅτι, ὡς διίσχυρίζετο ὁ Τερτυλλιανός, ὑβρίζει τὸ πρόσωπον ὁ ἀποβάλλον αἰτὴν ὄλως διόλου. Εἶναι δὲ καὶ βέλβαιον, ὅτι γενεῖας καλῶς κυτταζομένη δεικνύει τὸν ἄνθρωπον ἡγεμονικώτερον, τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ προσώπου εὐειδέστερα, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς μάλιστα πολὺ ζωηρότερους. Ἄγενεῖους μὲ γενειάτιδας εἰκόνας παραβάλλοντες, δίδομεν πάντοτε εἰς ταύτας τὴν ὑπεροχὴν. Ποῖος δὲν αἰσθάνεται ὅτι ὁ πωγωνοφόρος Ὁθωμανός φαίνεται πολὺ ἀξιοπρεπέστερος τοῦ ἀγενεῖου Εὐρωπαϊοῦ; Ἐπειτα, πρέπει νὰ λάβωμεν εἰς τὸν λογαριασμὸν καὶ τὸ βάσανον τοῦ ξυρίζεσθαι, τὸ ὁποῖον ἔκαμε Γερμανὸν τινα συγγραφεὴ νὰ σημειώσῃ εἰς τὸ ἡμερολόγιόν του, 'Σήμερον ἀπέρριψα ἔξω τοῦ παραθύρου τὰ πρὸς τὸ κονίζεσθαι ἐργαλεῖά μου· πότε νὰ ἔλθῃ ἡ μακαρία ἡμέρα, ν' ἀποστείλω κατόπιν αὐτῶν καὶ τὰ πρὸς τὸ ξυρίζεσθαι!'

Ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους ἔμπορεῖ τις νὰ διίσχυρισθῇ, ὅτι, ἐπειδὴ πάντοτε ἐξύρισαν οἱ ἄνθρωποι τὰ γενεῖα ἑσάκις ἔφθασαν εἰς ὑψηλὸν βαθμὸν πολιτισμοῦ, τὸ τρέφειν αὐτὰ πρέπει νὰ εὐρέθῃ ἀσυμβίβαστον μὲ τὴν κοσμιότητα καὶ τὸν ἐξευγενισμόν τοιαύτης καταστάσεως, καὶ ἤθελεν εἶσθαι ὀχληρότατον εἰς πολλὰς τρυφεράς πράξεις. Ἐπειτα, εἶναι ἀμφισβητήσιμον, εἴαν ἡ φροντίς ἢ ἀπαιτουμένη διὰ νὰ φυλάσσωνται ὁπωσοῦν εὐκοσμία τὰ γενεῖα, καὶ νὰ μὴ κατανατῶσι δοχεῖον κοινοῦ καὶ ἄλλων ἀκαθαρσιῶν, δὲν ἐξισοῦται μ' ὁποιαδήποτε ἀπὸ τὸ ξύρισμα προερχομένην. Ὡς δὲ πρὸς τὸ φαινόμενον ἀπλῶς, δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι, ὅσον χάνουν οἱ ὀφθαλμοὶ ἐκ τῆς ἐλλείψεως τοῦ γενεῖου, ἄλλο τόσον κερδαίνει τὸ στόμα, πάντοτε ὄν χαριέστερον εἰς τοὺς ἀγενεῖους, ἐκτὸς ἐν καιρῷ γήρατος. Ἡμεῖς, θεωροῦντες τὰ ὑπὲρ καὶ κατὰ τοῦ προκειμένου ζητήματος, καὶ κρίνοντες ἅμα ἐκ τῆς πείρας τῶν Εὐρωπαϊῶν, ὅσοι ἀφῆκαν τὴν γενειάδα εἰς ἄλλας χώρας, συμπεραίνομεν ὅτι καθεὶς πρέπει νὰ ἦναι ἴδιος αὐτοῦ νομοθέτης περὶ τούτου, νὰ ξυρίζεται ἢ νὰ μὴ ξυρίζεται, ὡς ἤθελε τὸν ὀδηγήσειν ἡ ἡλικία, τὸ ἐπάγγελμα, ἡ κλίσις αὐτοῦ, καὶ ἄλλα περιστατικά.

Τὴν γενειάδα φαίνεται ὅτι κατὰ πρῶτον ἐξύρισαν οἱ ἄνθρωποι, ὡς παρέχουσαν λαβὴν ἀρίστην εἰς τοὺς ἐχθροὺς ἐν καιρῷ μάχης. Ἐκ τοιαύτης αἰτίας προῆλθε τὸ ἔθιμον τοῦτο μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων περὶ τοὺς χρόνους τοῦ Ἀλεξάνδρου· καὶ τῶντι εἰς τὰς πλειοτέρας χώρας εὐρίσκομεν ὅτι τὴν συνήθειαν ταύτην παραδέχονται πρῶτον οἱ στρατιωτικοί, οἱ δὲ σπουδαίων καὶ εἰρηνικῶν ἐπαγγελμάτων ἄνδρες διαμένουσι πωγωνοφόροι πολὺ μακρότερον χρόνον διάστημα. Οἱ Ἕλληνες ἐξηκολούθουν νὰ κείρωνται μέχρι τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ ὁποίου τὰ γενεῖα κατήντησαν πάλιν τοῦ συρμοῦ, ἔμειναν δὲ εἰς χρῆσιν, ἕως οὗ ἤλυσαν οἱ Τούρκοι τὴν Κωνσταντινούπολιν. Οἱ Ῥωμαῖοι φαίνεται ὅτι ἔλαβαν τὴν συνήθειαν τοῦ ξυρίζεσθαι παρὰ τῶν Ἑλλήνων τῆς Σικελίας· καθότι κουρεῖς τινὲς

ἐστάλθησαν ἐντεῦθεν εἰς τὴν Ῥώμην τὸ 296 π. χ. ὁ δ' ἐξευγενισμὸς τοῦ καθημέραν ξυρίζεσθαι λέγεται ὅτι πρῶτον εἰσήχθη ὑπὸ ἄνδρὸς σημαντικωτάτου, Σκιπίωνος τοῦ Ἀφρικανοῦ. Κατὰ τὴν παῦσιν τῆς δημοκρατίας, τὰ γενεῖα ἦσαν σπανιώτατα· οἱ δὲ ἱστορικοὶ ἀναφέρουν πόσον τρόμον εἶχαν τινὲς αὐτοκράτορες μὴ τοὺς λαιμοτομήσασιν οἱ κουρεῖς των. Διὰ νὰ κρύψῃ τὰς οὐλὰς τοῦ προσώπου, ἀφῆκε τὰ γενεῖα ὁ αὐτοκράτωρ Ἀδριανός· τοῦτο δὲ φυσικὰ ἐπανεφέρειν αὐτὰ εἰς χρῆσιν· ἀλλὰ μετ' αὐτὸν διήρκεσεν ὀλίγον ἡ συνήθεια, ἂν καὶ οἱ δύο ἄμμοι αὐτοῦ διάδοχοι, φιλοσόφου χαρακτῆρα ἔχοντες, ἦσαν καὶ πωγωνοφόροι. Μεταξὺ τῶν Ῥωμαίων, τὸ ξύρισμα δὲν ἤρχιζεν ἅμα αἱ τρίχες ἀνεφύοντο· τὸ μεῖράκιον ἀφίνετο πρῶτον ν' ἀποκτήσῃ μικρὸν τι γενεῖον, ἡ δὲ πρώτη ξύρησις συνωδεύετο μὲ διαφόρους τελετάς. Εἰς τοὺς υἱοὺς τῶν εὐγενῶν ἐγίνετο ἡ ἐργασία ὑπ' ἀνδρῶν εὐγενεστέρων· ἡ δὲ πράξις αὕτη καθίστανε τοὺς τοιοῦτους, θετοὺς πατέρας τῶν τέκνων. Ἡ ἡμέρα ἐωρτάζετο· ἐπισκέψεις φιλοφρονητικαὶ καὶ φιλοδωρήματα ἐγίνοντο πρὸς τὸν νεανίσκον· καὶ τὸ πρῶτον τοῦ γενεῖου φύτρωμα καθιερούτο εἰς τινα θεότητα, συνήθως τοὺς πατρῷους θεοὺς.

Τὰ παλαιὰ Γερμανικὰ ἔθνη ἐξύριζαν τὴν γενειάδα, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὸν μύστακα· τὸ δὲ ῥητῶς λεγόμενον περὶ μιᾶς φυλῆς καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ἴσως ἠλήθευεν, ὅτι κἀνὲν μεῖράκιον δὲν ἐσυγχώρουν νὰ ξυρίσῃ ἢ νὰ κόψῃ τὰς τρίχας αὐτοῦ, πρὶν θανατώσῃ ἕνα ἐχθρὸν εἰς μάχην. Οἱ ἀρχαῖοι Γότθοι, Φράγκοι, Γαλάται, καὶ Βρετανοί, ἔτρεφαν ὡσαύτως μόνον τοὺς μύστακας, τῶν ὁποίων τὰς τρίχας ἀφιναν νὰ ὑπερμακρύνωνται. Οἱ Σάξονες ἦσαν πωγωνοφόροι, ἀλλὰ κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἤρχισαν βαθμηδὸν οἱ λαϊκοὶ νὰ μιμῶνται τὸν κλῆρον, ὅστις ἐξυρίζετο· ἐφύλατταν ὁμῶς ἔτι τὸν μύστακα. Οἱ Δάνοι φαίνεται ὅτι ἐπωγωνοφόρου. Οἱ Νορμανδοὶ ἐξύριζαν τὰ γενεῖα ὄλως διόλου, καὶ μὲ τόσῃν δυσαρέσκειαν ἐθεώρουν τὸ προσάρτημα τοῦτο, ὥστε, ὅπου καὶ ἂν ὑπήγαιναν, ἐκήρυτταν μετὰ θερμοῦ ζήλου τὸ ξύρισμα. Ὁθεν καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὅτε κατέκτησαν αὐτὴν, ἐζήτησαν νὰ πείσωσιν ἢ καὶ νὰ ἀναγκάσωσι τοὺς κατοίκους νὰ ἀφαιρέσωσι τοὺς μύστακας. Οἱ πλεῖστοι ἐξ ἀνάγκης ἐκλίναν, ἀλλὰ πολλοὶ ἐπρόκριναν νὰ ξενιτευθῶσι μᾶλλον παρὰ νὰ στερηθῶσι τῶν μυστάκων. Μ' ὄλον τοῦτο, τὰ γενεῖα πάλιν ἤκμασαν. Τὴν δεκάτην τετάρτην ἑκατονταετηρίδα ἐγιναν ἐκ νέου τοῦ συρμοῦ, καὶ διήρκεσαν μέχρι τῶν ἀρχῶν τῆς δεκάτης ἐβδόμης. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἦσαν πολὺ συνεσταλμένα, μετ' ὀλίγον δὲ παρητήθησαν, τῶν μυστάκων μόνον διαφυλαχθέντων· περὶ δὲ τὰς ἀρχὰς τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος εἶχε καταντήσῃν πάγκοινος εἰς τὴν Εὐρώπην ἡ ξύρησις ὄλου τοῦ προσώπου. Εἰς τὰς ὑστερινὰς ταύτας μεταβολὰς ἐδίδε τὸ παράδειγμα ἡ Γαλλία. Τῆς χώρας αὐτῆς ἔσχατος πωγωνοφόρος κυρίαρχος ἦτον ὁ Ἐρρίκος Δ', εἶχε δὲ ἀρκετὰ ὠραῖον τὸν πώγωνα. Αὐτὸν διεδέχθη

ἀνήλικος καὶ ἀγένειος ἡγεμῶν, εἰς τὸν ὁποῖον χαρίζομενοι ἐξύρισαν ὅλα τὰ γένειά των οἱ αὐλικοί, πλὴν τῶν μυστάκων. Ἡ διαδοχὴ ἄλλου ἀνηλίκου ἔστερέωσε τὸ ἔθιμον, τέλος δ' ἐγέναν ἀφαντοὶ καὶ οἱ μύστακες. Οἱ Ἴσπανοὶ, πολὺ βραδύτερον ἀκολουθοῦντες τὸ Γαλλικὸν παράδειγμα, ἐφύλασσαν τὰ γένεια, ἕως οὗ οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Ἀγγλοὶ ἤρχιζαν καὶ τοὺς μύστακας νὰ παραιτῶσιν. Ἴσως δὲ καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἤθελαν διατηρῆσαι τὸ προσφιλὲς προσάρτημα, εἰάν Γάλλος ἡγεμῶν (ὁ Φίλιππος Ε΄) δὲν ἀνίβαινε τὸν Ἴσπανικὸν θρόνον μὲ ξυρισμένον τὸν πώγωνα. Οἱ αὐλικοὶ μὲ βαρεῖαν καρδίαν ἐμιμήθησαν τὸν ἡγεμόνα, καὶ ὁ λαὸς μὲ καρδίας ἐτι βαρυτέρας ἐμιμήθη τοὺς αὐλικούς. Τὸ περὶ τούτου ὁμῶς δημοτικὸν αἰσθημα μένει πεφυλαγμένον εἰς τὴν παροιμίαν, "Ἀφοῦ ἐχάσαμεν τὰ γένειά μας, ἐχάσαμεν καὶ τὰς ψυχὰς μας."

Ὡς δὲ πρὸς τὰς γενειάδας τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ἐπειδὴ πάντοτε αὐτῶν ἢ κατὰ τοῦτο συνήθεια διέφερον ὀπωσοῦν ἀπὸ τῆν τῶν λαϊκῶν, πρέπει καὶ χωριστὰ περὶ αὐτῶν νὰ πραγματευθῶμεν. Ἐνίοτε ὁ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας κληρὸς ἐπετάσσετο νὰ πωγωνοφορῆ, ἐκ τῆς ἰδέας ὅτι τὸ ξύρισμα εἶναι θηλυπρεπὲς, καὶ ὅτι ἄριστα ὁ πώγων ἀρμόζει εἰς τὴν σεμνότητα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ χαρακτήρος· ἄλλοτε δὲ πάλιν ἐνετέλλετο εἰς αὐτοὺς νὰ ξυρίζωνται, ἐπὶ λόγῳ ὅτι ἐμφιλοχωρεῖ ὑπὸ τὸν σεβάσμιον πώγωνα ἢ κενοδοξία. Ἰστορεῖται περὶ τοῦ Guillaume Duprat, ἐπισκόπου τοῦ Κλαρεμοντίου, συμβουθεῖν δὲ εἰς τὴν ἐν Τριδέντῳ σύνοδον, καὶ κτίτορος τοῦ ἐν Παρισίοις Γυμνασίου τῶν Ἰησουϊτῶν, ὅτι αὐτὸς εἶχε τὸν ὠραιότατον ὄλων τῶν πωγῶνων. Ἦτο παραπολὺ ὠραῖος δι' ἐπίσκοπον· οἱ κανονικοὶ δὲ τῆς αὐτοῦ μητροπόλεως, συνηθροισμένοι ἐν πλήρει συνεδριάσει, ἔκαμαν τὴν βαρβαρικὴν ἀπόφασιν νὰ ξυρίσωσιν αὐτόν. Ὁθεν, ὅτε ἀκολούθως ἦλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τῶν ψαλτῶν, ὁ ἀρχιμανδρίτης, ὁ πρωτοσύγγελος, καὶ ὁ πρωτοφάλτης ἐπλησίασαν μετὰ ψαλιδίου καὶ ξυραφίου, σαπониου, λεκάνης, καὶ ζεστοῦ νεροῦ. Ὁ ταλαίπωρος, ἰδὼν ταῦτα, ἔκοψε δρόμον ὅσον ἠδύνατο, καὶ κατέφυγεν εἰς πύργον δύο μίλια ἐκ τοῦ Κλαρεμοντίου, ὅπου ἠσθένησεν ἀπὸ τὴν ἀγανάκτησιν, καὶ ἀπέθανε.

Ἀπὸ τοὺς νόμους τινῶν μοναστηρίων φαίνεται, ὅτι οἱ μὲν λαϊκοὶ μοναχοὶ ἐχρεώσθουν ν' ἀφίνωσι τὰ γένεια, οἱ δὲ ἱερομόναχοι νὰ ξυρίζωνται. Αἱ γενειάδες ὄλων τῶν εἰς μοναστήρια εἰσερχομένων εὐλογοῦντο μὲ πολλὰς ἱεροπραξίας, ἀκόμη δὲ σώζονται αἱ προσευχαί, διὰ τῶν ὁποίων καθιέρουν εἰς τὸν Θεὸν τὴν γενειάδα, ὅτε ὁ ἐκκλησιαστικὸς ἐξυρίζετο. Οἱ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἱερωμένοι ἦσαν ἐνθερμοὶ ζηλωταὶ τῶν πωγῶνων, καὶ ὅτε συνετελέσθη τὸ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ῥήγμα, ἔδραμεν ἡ δευτέρα πολὺ πλέον παρὰ πρότερον εἰς τὸ ἐναντίον ἄκρον. Μ' ὅλα ταῦτα, οἱ περὶ τοῦ κείρεσθαι κανονισμοὶ δὲν ἐπεβάλλοντο αὐστηρῶς εἰς τοὺς ἀνωτέρους ἀξιωματικούς τῆς ἐκκλησίας, καθότι συνεχῶς εὐρίσκομεν καὶ καρδιναλίους

καὶ ἐπισκόπους πωγωνοφοροῦντας. Ἐπωγωνοφόρον δὲ καὶ οἱ πρῶτοι ἐπίσκοποι καὶ πατέρες τῆς τῶν Διαμαρτυρομένων Ἐκκλησίας· ἀλλ' ὁ Μαρτίνος Λούθηρος, ὁ καὶ ἱερομόναχος τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας χρηματίσας, παριστάνεται πάντοτε ἀνευ τοιοῦτου προσάρτηματος.

Ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι, ὅπου ἀφίνονται τὰ γένεια, ξυρίζεται ἢ κεφαλή. Συμβαίνει δὲ τοῦτο μάλιστα εἰς τοὺς Μωαμεθανούς, οἵτινες βοστρύχιον μόνον ἀφίνουσι κατακόρυφα, ὡς λαβὴν ὅθεν νὰ τοὺς ἀνυψώσῃ ὁ Προφήτης εἰς τὸν οὐρανόν.

ΤΥΦΩΝΕΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΔΥΤΙΚΑΣ ΙΝΔΙΑΣ.

Οἱ τυφῶνες τῶν μεταξὺ Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς Δυτικο-Ἰνδικῶν Νήσων εἶναι εἰς τὸ ἄκρον φοβεροὶ καὶ ὀλέθριοι. Γενικῶς πρὸ τοῦ τυφῶνος σιωπῶσι τὰ στοιχεῖα· ὁ ἀὴρ συμπυκνοῦται καὶ βαρύνει· ὁ ἥλιος ἐρυθριᾷ· οἱ δ' ἀστέρες τὴν νύκτα φαίνονται ὑπὲρ τὸ σύνηδες μεγάλοι. Συνεχεῖς μεταβολαὶ γίνονται εἰς τὸ θερμόμετρον, τὸ ὁποῖον ἀναβαίνει κάποτε ἀπὸ ὀγδοήκοντα εἰς ἐννεήκοντα βαθμούς. Σκοτία ἐξαπλοῦται ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀστραπτοβολοῦσι τὰ μετέωρα.

Εἰς τὴν θάλασσαν παρατηρεῖται κατὰ πρῶτον ἡ ἐπιχειμένη ἀνεμοζάλη· ὄρη ἀφρίζοντα αἰφνιδίως ἀναβαίνουν ἀπὸ τὴν καθαρὰν καὶ ἀκίνητον αὐτῆς ἐπιφάνειαν. Ὁ ἀνεμος πνέει μὲ ἀκάθεκτον ὀρμήν· μακρὴν βροντὴν ὁμοιάζει ὁ θόρυβός του. Ἡ βροχὴ καταβαίνει κρουνηδόν· θάμνους καὶ δένδρα ὑψηλὰ συγκαταφέρουν οἱ ὄρεινοὶ ρύακες· οἱ ποταμοὶ ἐκχειλίζουσι, καὶ πλημμυροῦσιν αἱ πεδιάδες.

Ἐκπληξίς καὶ φόβος καταλαμβάνει πᾶν ἐμφυχόν· τὰ χερσαῖα πτηνὰ διώκονται εἰς τὸν ὠκεανόν, καὶ τὰ θαλάσσια προσφεύγουσι εἰς τὰ ὄρη. Τοῦ ἀγροῦ τὰ ἐπτοημένα κτήνη συναγέλλονται, ἢ ματαίως περιπλανῶνται εἰς ζήτησιν σκεπαστηρίου. Τὸν σεισμὸν τοῦτον τῆς γῆς δὲν προξενεῖ ὁ συναγωνισμὸς δύο ἀνέμων ἐναντίων, ἢ τὸ βρύχημα τοῦ ὠκεανοῦ· ὅλα τὰ στοιχεῖα εὐρίσκονται συγκεχυμένα καὶ συντεταραγμένα· ἡ ἰσὸρροπία τῆς ἀτμοσφαιρας φαίνεται ὡς νὰ ἐγαλάσθη· ἢ φύσις σπεύδει, τρόπον τινά, εἰς τὸ παλαιὸν αὐτῆς χάος.

Πολλάκις ἐπὶ τῶν νήσων τούτων εὐρίσκει δεινὴν πανωλεθρίαν ὁ ἀνατέλλων ἥλιος, δένδρα ἐξερριζωμένα, κλάδους ἐκ τῶν κορμῶν ἀπεσπασμένους, καὶ τὰ ἐρείπια οἰκῶν ἐστρωμένα ἐπὶ τῆς γῆς. Ὁ γεωργὸς δυσκολεύεται κάποτε νὰ γνωρίσῃ τὸ μέρος, ὅπου ἦν θοῦν τὰ πρῶτην αὐτοῦ κτήματα. Κοιλιάδες καρποφόροι μεταβάλλονται ἐντὸς ὀλίγων ὥρῶν εἰς ἀβάτους ἐρημίας, μετὰ τὰ πτώματα τῶν οἰκιακῶν ζώων καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ κεκαλυμμένας.

ΠΟΛΥ περισσώτερον ἀγαθότητα ψυχῆς δεικνύει ὁ χαίρων εἰς τὴν εὐδαιμονίαν, παρ' ὁ λυπούμενος εἰς τὴν κακοδαιμονίαν τοῦ πλησίον.

ΟΙ ΚΟΥΡΔΟΙ.

Οι Κούρδοι, τόπον ἔχοντες ὄρεινόν, εἰς οἴκους δὲ καὶ εἰς σκηναὶς ἀμοιβαδὸν ἐνοικοῦντες, διαφέρουν ἀπὸ τοῦ Βεδουίνου Ἀραβας καθ' ὅλα τὰ συνήθως διακρίνοντα ὄρεινόν ἀπὸ πεδινόν λαόν· οἰδοῦνται ὁμῶς ὄχι ὀλιγώτερον, ἴσως δὲ καὶ περισσώτερον ἐκείνων, εἰς παντὸς εἶδους ἀρπαγῆν. Εἰς τὸ κλέπτειν ἔχουν τόσην ἐπιτηδειότητα, ὅσην εἰς τὸ ληστεύειν τολμηρίαν. Προσωπικῶς, εἶναι πολὺ τῶν Ἀράβων γενναιότεροι· κατὰ συνήθειαν δὲ τῆς μεγαλητέρας αὐτῶν ἀνδρείας προσβάλλουν καὶ πλέον ἀτρομήτως εἰς ὁδοιπόρους καὶ εἰς συνοδίας ἐμπορικές. Προσέτι, αὐτοὶ ἀνέχονται ὀλιγώτερον ἀπὸ τοῦ Βεδουίνου. Οὐχὶ πάντῃ ἀμοιροὶ ἢ θῶν ἀξιεπαίνων, ἔχουν ὁμῶς ἄγρια καὶ ἰσχυρὰ πάθη· εὐκαιρίας δὲ τοῦ ἀρπάζειν ὀλιγώτερας παρὰ τὰς τῶν Ἀράβων εὐρίσκοντες, προθυμοῦνται πολὺ μᾶλλον νὰ ὠφελοῦνται ἀπ' αὐτὰς, ὡς ἂν τύχῃσιν. Ὅθεν προσβολὴ ἀπὸ Κούρδου ἐμπνέει τρόμον πολὺ περισσώτερον παρὰ τῶν Ἀράβων ὅποιαδήποτε. Οἱ τὴν χώραν τοῦ Εὐφράτου καὶ Τίγρητος κατοικοῦντες, οἵτινες καλῶς γνωρίζουν τρία τουλάχιστον ἀπὸ τὰ ἔθνη τὰ εἰς τὴν ἀκόλουθον σύγκρισιν περιλαμβανόμενα, ἔχουν παροιμίαν ἰσχυρῶς δεικνύουσαν τὴν γνώμην αὐτῶν περὶ τοῦ προκειμένου λαοῦ.—'Οἱ Κούρδοι εἶναι χειρότεροι τῶν Ἀράβων· οἱ Ἀραβες χειρότεροι τῶν Ἰεζιδέων· καὶ οἱ Ἰεζιδεὶς χειρότεροι τοῦ διαβόλου.'

Μ' ὅλα ταῦτα, οὐδέποτε φονεύουν τοὺς μὴ ἀνδιστάμενους· καί, ὡς οἱ Ἀραβες, φυλάττουν μὲ ἀκρίβειαν τὰ καθήκοντα τῆς φιλοξενίας. Οὐδεὶς ἐνοχλεῖ ξένον, μετὰ τοῦ ὁποῦ συνέφαγεν, οὐδὲ συγχωρεῖ νὰ ὑπορέθῃ βλάβην τινὰ προσωπικὴν ἢ κτηματικὴν ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς ὀροφῆς του. Εἰς τὰς καλύβας αὐτῶν συνεκοιμήθημεν ἡμεῖς οἱ ἴδιοι μετὰ πέντε ἢ ἕξ τῶν πλέον ἀγριωπῶν ἀνθρώπων ἀφ' ὧν ποτὲ ἴδαμεν, ἐνῶ τὰ σκεῦμας ἔκειντο τῆδε κάκεισε εἰς τὸν αὐτὸν θάλαμον, καὶ οἱ λαιμοὶ μας ἦσαν ὅλως διόλου εἰς τὸ ἔλεος τῶν ξιφῶν, τὰ ὅποια καθεὶς Κούρδος ἐφοροῦσεν εἰς τὴν ζώνην αὐτοῦ· μ' ὅλον τοῦτο, ἐξυπνήσαμεν σῶι, καὶ ἀφέθημεν εἰρηρικῶς νὰ ἀναχωρήσωμεν. Τοῦτο συνέβη εἰς τὴν κυρίως Κουρδιστάν· ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἢ Ἀρμενία κατοικεῖται εἰς μεγίστην ἔκτασιν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ λαοῦ· ἐνῶ δὲ ἠτοιμαζόμεθα ποτε νὰ κινήσωμεν ἐκ τῆς Περσικῆς μητροπόλεως, μὲ σκοπὸν νὰ περάσωμεν διὰ τῆς Ἀρμενίας εἰς τὸν Εὐξείνιον Πόντον, ἐψυχράνθησαν πολὺ αἱ περὶ κατευοδίου ἐλπίδες μας ἀπὸ κακὴν φήμην περὶ τινος ἰσχυροῦ Κούρδου ληστοῦ, παρακαθημένου πλησίον εἰς τὸ στενὸν ὄρεινόν πέρασμα τῆς Δαχάρ, τέσσαρας περίπου σταθμοὺς ἀπὸ τὴν Ἐρζερούμ. Εἰδοποιήθημεν ὅτι κατεῖχε τοιαύτην θέσιν, ὥστε δυσκόλως ἠθέλαμεν ἀπορύγειν τὴν παρατήρησιν αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἀκόμη καὶ ὁ εἰς τὴν Περσικὴν αὐλὴν Βρετανὸς Ἀπεσταλμένος ἦτον ὑπόχρεως νὰ πέμπῃ ἐτησίως χαρίσματα πρὸς αὐτόν, διὰ νὰ μὴν ἐγγίζωνται οἱ ἐκ τῆς Ἀγγλίας φάκελοί του.

12* γ.'

Ἡ εἶδησις αὕτη πολλάκις μᾶς ἐπέφερεν ἀνησυχίαν, ἐνῶ, διαβαίνοντες τὰ μεταξὺ Τεχεράν καὶ Δαχάρ 600 μίλια, προσηγγίζαμεν εἰς τὸ κατοικητήριον τοῦ ληστοῦ. Τέλος, ὁ ὀδηγὸς, τὸν ὁποῖον εἶχαμεν μισθώσειν εἰς τὸν ἐμπροσθεν σταθμόν, νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ διὰ τῶν ἀπατήτων χιόνων, καὶ ὅστις, μὲ χιονοῦποδήματα καὶ περιεζωσμένας κνήμας, εἶχεν ὀδεύσειν εἰκοσιπέντε μίλια χωρὶς ποσῶς νὰ φανῇ ἀπηνυδμένος, ἔφερεν ἡμᾶς εἰς τὴν ὄφρυν βουνοῦ τινός, ὅθεν ἐκυττάξαμεν κάτω εἰς βαθεῖαν καὶ στενὴν φάραγγα. Ὁ ὀδηγὸς διεύθυνε τὴν προσοχὴν μας εἰς συνάθροισμα κηλίδων μαύρων ἐπὶ τῆς χιόνος, καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι αὐτὸ ἦτον ἡ κόμη Δαχάρ, κατοικουμένη ὑπὸ τοῦ ἀρχιληστοῦ καὶ τῶν ὀπαδῶν του. Ἡμεῖς μὲν ἐπεθυμοῦσαμεν καὶ ἐσκοπεύαμεν νὰ ταχύνωμεν, διὰ τῆς κοιλάδος καὶ τοῦ ἐπέκεινα περάσματος, εἰς τὸ ἀκόλουθον χωρίον· ἀλλ' ὁ ὀδηγὸς ἐδηλοποίησεν ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάγῃ παρέκει, καὶ οἱ ἀγωγιᾶται ἔκαμαν τὴν αὐτὴν δηλοποίησιν ὡς πρὸς τὰ κοπιασμένα ζῶα των. Μετὰ ὠριμώτερον λοιπὸν σκέψιν, εὐχαρίστως ἐστέρξαμεν εἰς τοῦτο, στοχασθέντες ὅτι ἠθέλεν εἰσδαί ἀδύνατον νὰ καταβῶμεν τὸ ὄρος, καὶ νὰ διέλθωμεν τὴν κόμην ἀπαρατήρητοι· μᾶς ἐφάνη δὲ καὶ ἀσφαλέστερον νὰ δείξωμεν ἐμπιστοσύνην ζητοῦντες τὴν φιλοξενίαν τοῦ ἀρχιληστοῦ, παρὰ τὰς ὑποφίας ἡμῶν νὰ φανερώσωμεν ἐπιχειροῦντες νὰ προβῶμεν.

Ὁ ὀδηγὸς προέδραμε κάτω τοῦ ὄρους, ὥστε νὰ φανερώσῃ τὴν πλησιάσιν μας εἰς τὸν ἀρχηγόν· καταβάντας δὲ εἰς τὴν κοιλάδα, ὑπέστρεψε καὶ ὠδήγησεν ἡμᾶς εἰς τὸ σπήλαιον αὐτὸ τοῦ Κούρδου λέοντος. Περὶ τὴν εἴσοδον ἔστεκαν διάφοροι ἄνδρες, ἐνδεδυμένοι καλήτερα παρ' ὅσον συνήθως ἐνδύονται οἱ κάτοικοι τοιοῦτων μικρῶν χωρίων. Ὡς δ' ἐπλησιάσαμεν, ἀνὴρ εὐρωστος, καὶ πολὺ εὐλογιοκομιμένος, προέβη καὶ μᾶς ἐβοήθησε νὰ περσεύσωμεν. Ἐφοροῦσε γοῦν ἄνθρωπον πορφυρόχροον, καὶ σαρίκι μεταξωτόν. Εἶχε δὲ πρόσοψιν ἡμέρον καὶ ὀπωσοῦν εὐμενῆ, ἐκτὸς ὅτι περὶ τὰς ὀφρῦς αὐτοῦ ἐφαίνετο μικρά τις ἀπειλητικὴ κατῆψια. Οὗτος ἦτον ὁ ἴδιος ὁ ἀρχηγός. Μᾶς ἐμβασεν εἰς θάλαμον, ἀποκεχωρισμένον τοῦ ζωστασίου διὰ τοίχου περὶ τοὺς τρεῖς πόδας ὑψηλοῦ. Ὁ θάλαμος οὗτος ἦτο μακρὸς καὶ στενός, καὶ τὸ μῆκος αὐτοῦ διηρημένον εἰς τρία ἴσα μέρη, ἐκ τῶν ὁποῶν τὸ μέσον ἦτον ἀνοικτὸν μονοπάτιον, φέρον ἀπὸ τὴν εἴσοδον εἰς τὴν ἐστίαν· μεταξὺ δὲ τοῦ μονοπατίου καὶ τοῦ ἐκατέρωθεν τοίχου, τὸ πάτωμα ἦτον ἐσκεπασμένον μὲ ψάθας, ροῦχα, καὶ τάπητας, ἐπὶ τῶν ὁποῶν διάφοροι γέροντες ἦσαν πλαγιασμένοι, καπνίζοντες. Μικρά τις μετασάλευσις ἐγίνε μεταξὺ των, ὁπότε εἰσήλθαμεν, καὶ ὀλίγον τι διάστημα ἕκαστα εἰς τὸν ἐνὸς μέρους τῆς ἐστίας διὰ ἡμᾶς· ἐκεῖ δὲ ἀπλώσαντες τοὺς ἰδίους μας τάπητας, ἐκαθίσταμεν. Ἀλλέως πως οἰκονομοῦμεθα ὡς ἐπιτοπλεῖστον· διότι, ἂν εἰς τὸν θάλαμον τὸν πρὸς χρῆσιν μας διωρισμένον εὐρίσκαμεν ἀνθρώπους παραπολλοὺς ἢ παραπολύ ὀχληροὺς, τοὺς ἐλέγαμεν ν' ἀποσυρῶσιν. Ἀλλὰ τοιοῦτό τι δὲν ἐσυγχῶρει ἡ παροῦσα θέσις μας. Μετὰ δέκα

περίπου λεπτά, εἰσῆλθεν ὁ ἀρχηγός, καὶ ἐκάθισεν ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους τῆς ἐστίας· ἐπομένως δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, τοὺς ὁποίους προηγουμένως εἶχαμεν ἰδεῖν εἰς τὴν θύραν, ἐμβῆκαν ἕνας ἕνας, ἕωσού ὁ θάλαμος σχεδὸν ἐγέμισεν ἀπὸ καλοενδυμένους Κούρδους, μὲ ξιφῆρες ζώνας, οἵτινες, ἐνῶ ἐκάπνιζαν τὰς σύριγγάς των, προσήλοναν ἐφ' ἡμᾶς καὶ τὰς πράξεις ἡμῶν τοὺς ὀφθαλμούς των μετὰ πολλῆς προσοχῆς. Μόνος ὁ ἀρχηγός ἐκάπνιζε ν α ρ γ ι λ λ ἔ· ἐνῶ δ' ἐκάθητο ἡσύχως μ' αὐτὸν διασκεδάζων, καὶ χαϊδεύων ὠραῖόν τι τέκνον, τὸν νεώτατον ἀπὸ τοὺς υἱούς του, μᾶς ἐφαίνετο ὅτι πολλοὺς ἄλλους ἐβλέπαμεν ἔμπροσθέν μας, ἕκαστον ἀπὸ τοὺς ὁποίους, ἐὰν ἀφινόμεθα εἰς τὰς ἰδίας ἡμῶν ἐντυπώσεις, ἠθέλαμεν μαντεύσειν ὅτι ἦτον ὁ διαβόητος ληστής, περὶ τοῦ ὁποίου τοσαῦτα εἶχαμεν ἀκούσειν. Ἐκ τῶν διαφορῶν μας παρατηρήσεων μία εἰς τὸ ἄκρον διασκεδαστικὴ ἦτο νὰ στοχαζώμεθα τὴν ταπεινοφροσύνην, ὑπομονὴν, καὶ καλοσύνην, αἵτινες διεδέχθησαν τὸν συνήθως βαρὺν καὶ ἀλαζόνα τρόπον τοῦ Πέρσου μας φεράποντος Ἀλῆ, ἐνῶ περιεφέρετο εἰς τὸν θάλαμον ἐτοιμάζων τὸ γεῦμα εἰς τὸ πῦρ. Ἐὐδὲν τῶν Κούρδων ἠτοιμάσθη πρὸ τοῦ ἡμετέρου γεύματος· συνίστατο δὲ ἀπὸ μεγίστην ποσότητα σίτου*, βρασμένου μὲ τινα κομμάτια προβατείου κρέατος, καὶ περιχυμένου ἀπὸ βούτυρον. Ἀμέσως πάμπολλαι δεξιάι χεῖρες ἐβυδίσθησαν εἰς τὸ πινάκιον, ζητοῦσαι τὰ τοῦ κρέατος περιπλανώμενα κομμάτια, καὶ συμπιέζουσαι τὸν σῖτον εἰς σφαίρας ἀρμυρίας διὰ τὸ στόμα, ἕωσού, μετ' ὀλίγον, ἤρχισε νὰ φαίνεται ὁ πάτος τῆς εὐρυχώρου ξυλίνης λεκάνης. Ὁ ἀρχηγός δὲν συνέφαγεν. Ὅτε ἤλθεν εἰς τὸ μέσον τὸ πιλάβιον, μᾶς προσεκάλεσε νὰ συγγευθῶμεν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐμαγειρεύετο ὄρνις διὰ ἡμᾶς, παρητήθημεν, μὴ στοχασθέντες τὴν στιγμὴν ἐκείνην πόσον ὠφέλιμος ἦτον εἰς ἡμᾶς ἡ τοιαύτη πρότασις, καθότι οἱ Κούρδοι, ὡς οἱ Ἀραβες, σπανίως ἐνοχλοῦν ἐκείνους, μετὰ τῶν ὁποίων συνέφαγαν. Εἶπεν ἀκολούθως ὅτι καὶ αὐτὸς ἠθέλε περιμενεῖν νὰ μεδέξῃ τῆς ἰδικῆς μας τροφῆς, καὶ διώρισε νὰ βαλθῇ παράμερα ἐν πινάκιον τοῦ πιλαβίου πρὸς χρῆσιν μας. Ὅτε λοιπὸν ἐφέρθη τὸ ἰδικόν μας γεῦμα, ἐκάθισε καὶ αὐτός· ἀποβαλὼν δὲ μὲ τινα περιφρόνησιν τὸ μαχαίριον καὶ τὸ περόνιον, ἐλευθέρως ἐπίανε μὲ τοὺς δακτύλους ὅ,τι καὶ ἂν ἠθέλε, δίδων καὶ ποτε εὐμορφόν τι κομμάτιον εἰς τὸν υἱὸν του ὥστε διὰ τῆς βοήθειας αὐτοῦ πολλὰ γρήγορα ἐκαθάρισαμεν τὰ πινάκια, μὲ προφανῆ δυσαρέσκειαν τοῦ δούλου μας, ὅστις εἶχε δικαίωμα ἀποκλειστικὸν εἰς τὰ λείψανα τῆς ἡμετέρας τραπέζης.

Ὅτ' ἐφθασεν ἡ συνειθισμένη ὥρα τῆς κοίτης, παρεκαλέσαμεν ν' ἀποσυρθῶσιν οἱ ἄνθρωποι. Ὁ ἀρχηγός εἶπεν ὀλίγα λόγια, καὶ ἀμέσως ἀνεχώρησαν, αὐτοῦ μό-

νου ἀπομείναντος, καὶ ἐνὸς γέροντος πολιοτρίχου. Οὗτοι ἐκάθισαν ἕως τὸ μεσονύκτιον· τότε δ' ἐφέρθη μέσα καφές, ἐκ τοῦ ὁποίου ὁ ἀρχηγός ἐνεχείρισε κουπάκιον εἰς τὸν συγγράζοντα, καὶ εἰς ὀλίγον ἐξῆλθε μετὰ τοῦ γηραλίου. Μᾶς ἐφάνη ὅτι ἔμεινε τόσον ἀργά, διὰ νὰ μὴ μᾶς κατακλέψωσιν οἱ ἄνθρωποι του. Πάλιν δὲ εἰσῆλθε περὶ τὰς τέσσαρας τὸ πρωῖ, καὶ ἐκάθισε καπνίζων ἕως περὶ τὰς ὀκτὼ, ὅτε, τῶν πραγμάτων μας ὄντων ἐστοιβασμένων, ἐκβῆκε νὰ ἐπιστατήσῃ τὰς πρὸς ἀναχώρησιν ἡμῶν ἐτοιμασίας. Μετὰ τινα σκέψιν ἐκρίναμεν ὀρθὸν καὶ δίκαιον νὰ φιλοδώρησωμεν αὐτὸν ἐν φλωρίον Ὀλλανδικόν. Ἡ ποσότης αὕτη, ἂν καὶ ὄχι τόση, ὥστε νὰ δείξῃ τοὺς φόβους μας, ἦτον ὅμως διπλασία ἐκείνης, τὴν ὁποίαν συνήθως ἐπληρόναμεν. Ὅθεν ἐπέμψαμεν τὸν Ἀλῆν πρὸς αὐτὸν μετὰ τοῦ χρυσίου· ἀλλ' ὑπέστρεψεν εὐθύς, λέγων ὅτι ὁ Κούρδος δὲν ἠθέλε νὰ τὸ λάβῃ ἀπὸ τὴν χεῖρά του. Ἐξελθόντες νὰ ἱππεύσωμεν, τὸν ἐπροσφέραμεν ἡμεῖς οἱ ἴδιοι τὸ νόμισμα· ἔλαβε δ' αὐτὸ χωρὶς δισταγμῶν καὶ μετὰ εὐχαριστίας, ἂν καὶ ἡ ὑπερηφάνεια δὲν ἐσυγχώρησε νὰ τὸ λάβῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας Πέρσου καὶ δούλου. Μᾶς συνώδευσε πεζὸς ἕως τὴν ἄκραν τοῦ χωρίου· καὶ δείξας ὁποῖον ὁδὸμον ἐχρεωστοῦμεν νὰ ἐπάρωμεν, μᾶς εὐχῆθη κατευόδιον, ἀπεχαιρέτησε, καὶ ὑπέστρεψε.

Εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχιληστοῦ εὕρισκόμενοι, ἐφοβούμεθα μόνον τὰς μικρὰς κλοπὰς, ὅσας ἦτο δυνατόν νὰ κάμωσι χωρὶς τὴν συναίνεσιν αὐτοῦ οἱ ὀπαδοί του. Ἀλλ' ἀφοῦ ἀνεχωρήσαμεν, μᾶς ἐκυρίευσεν ἀνησυχία μήπως, εἴτε ἐκόντος εἴτε ἄκοντος αὐτοῦ, μᾶς καταδιώξωσι καὶ μᾶς γυμνώσωσι τινὲς τῶν ἀνθρώπων, μὲ τοὺς ὁποίους δὲν εἶχαμεν συμφάγειν. Τίποτε ὅμως τοιοῦτο δὲν συνέβη, ἂν καὶ δὲν ἔπαυσεν ἐξ ὀλοκλήρου ἡ ἀνησυχία μας, πλὴν ἀφοῦ ἐμακρύνθημεν ὑπὲρ τὰ τεσσαράκοντα μίλια ἐκ τῆς Δαχάρ.

Μ' ὅλην τὴν ἀγρυπνίαν τοῦ ἀρχηγοῦ ἐνῶ μᾶς ἐφιλοξένοι, οἱ ἄνθρωποι του εὐρῆκαν διαφοροὺς τρόπους ν' ἀποδείξωσιν, ὅτι δὲν ἦσαν ἄδικοι αἱ ὑποψίαι μας. Ἴδου ἐν παράδειγμα. Ὁ συγγραφεὺς, ἐξυπνήσας τὸ πρωῖ, ἐξήτησε τὸ μαντίλιόν του, ἀλλ' εἰς μάτην· μετέπειτα ἐξεπλάγη, ἰδὼν αὐτὸ περιτυλισσὸν τὴν κεφαλὴν ἀνθρώπου, ὅστις ἐτριγύριζεν ἐκεῖ εἰς θεραπείαν τῶν ἀλόγων. Τόσον ἀλλόκοτος μ' ἐφάνη ἡ ἀναίσχυντος αὕτη παράταξις τοῦ κλεψιμαίου, ὥστε, ἂν δὲν εἶχε τὸ μαντίλιόν μου ἰδιότροπόν τι σχέδιον, ἠθέλα διστάσειν ὡς πρὸς τὴν ταυτότητα. Ἀλλὰ, βέβαιοι ὄντες, ἀνεφέραμεν τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸν ἀρχηγόν, ὅστις ὠμίλησε πρὸς τὸν κλέπτην· ἐκεῖνος δὲ εἶπεν ὅτι ἐγὼ τοῦ τὸ ἐχάρισα. Ἀρνηθέντος ἐμοῦ τοῦτο, ὁ ἀρχηγός διέταξεν αὐτὸν νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ. Τότε ἐξετύλιξεν αὐτὸ ἀπὸ τὴν κεφαλὴν του, καὶ τὸ ἔρριψε κάτω μὲ ὠργισμένου καὶ ὑβριστικὸν ἀέρα. Ὑπάρχει καὶ ἄλλο τι ἀνέκδοτον περὶ τοῦ αὐτοῦ μαντιλίου, ἀξιοσημείωτον ἐνταῦθα, μολοντί δὲν ἔχει ἀμεσον σχέσιν μὲ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν. Τρεῖς ἡμέρας ἀφοῦ ἀνεχωρήσαμεν ἀπὸ Δα-

* Ἐπειδὴ τὸ ὄριζιον εἶναι δυσεύρετον εἰς τὰ μακρυνὰ χωρία τῆς Ἀρμενίας, μεταχειρίζονται ἀντ' αὐτοῦ σῖτον εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ πιλαβίου.

χάρ, κατελύσαμεν εἰς τὸν οἶκον Τοῦρκου τινὸς εἰς Ἀλβάρ, τὴν δ' ἐπαύριον κατευωδῶθημεν εἰς Ἐρξερούμ. Μετ' ὀλίγον ἀφοῦ ἐφθάσαμεν, τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος μαντίλιον, λησμονηθὲν ἀπὸ ἡμᾶς εἰς Ἀλβάρ, ἐφέρθη παρά τινος, τὸν ὁποῖον ὁ ξενοδόχος Τοῦρκος εἶχε στείλειν κατόπιν μας ἐξ ὠρῶν δρόμον. Ὁ ἄνθρωπος, βεβαιωθεὶς ὅτι ἔφερεν αὐτὸ ὅπου ἀνήκεν, ἀνεχώρησε, χωρὶς νὰ ζητήσῃ ἢ νὰ περιμείνῃ νὰ λάβῃ ἀντιμισθίαν τινὰ διὰ τὸν κόπον του.

ΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΤΩΝ ΕΣΚΟΥΙΜΩΝ ΠΛΗΘΙΟΝ ΤΗΣ ΠΑΓΕΤΩΔΟΥΣ ΑΚΡΑΣ.—Τῶν ἀνθρώπων τούτων αἱ σκηναὶ, λέγει περιηγητὴς Ἀγγλος, συνίστανται ἀπ' ὀλίγα τινὰ ξύλα ἐμπηγμένα εἰς τὴν γῆν, πρὸς τὴν κορυφὴν δὲ συνενούμενα, ὥστε, ἀφοῦ σκεπασθῇ μὲ δέρματα ἢ κατοικία, νὰ λαμβάνῃ κωνικὸν σχῆμα. Ὅταν τὸ ψύχος ᾖ πολὺ, φοραίνονται πρὸς τούτοις ἐσωτερικῶς μὲ τάρανδου δέρματα. Ὀλίγα στελέχη συνιστῶσι τὸ πάτωμα, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἐξαπλοῦνται τὰ στρωσεῖδιά των. Τὴν τροφήν μαγειρεύουν εἰς τὸ ὑπαιθρον εἰς χωμάτινα σκεύη, ὅπου βάλλουν ὁμοῦ τὸ αἷμα, τὰ ἔντερα, τὸ πάχος, καὶ τὸ κρέας. Κυριωτέρα τροφή των εἶναι ὁ θαλάσσιος ἵππος, ἡ φώκη, ὁ τάρανδος, καὶ ὀψάρια· ἐπειδὴ δὲ τὸ καλοκαίριον προμηθεύονται πλείωτερα τῶν ὅσα τότε ἀναλίσκουν, χώνουν τὰ λοιπὰ εἰς τὴν ἄμμον διὰ τὸν χειμῶνα. Μὲ πολλὴν φιλοφροσύνην ἀνεσκαψάν φώκην, ἣτις κατὰ τὸ φαινόμενον ἦτο πρὸ ἰκανοῦ χρόνου ἀποτεθειμένη, καὶ εἰς αὐτῶν, γεμίσας ἀπὸ τὰ ἐντόσθια τὴν χεῖρα, ἐπρόσφερεν αὐτὰ εἰς ἡμᾶς διὰ νὰ φάγωμεν· ἀλλὰ μόνον ἡ θεὰ μᾶς ἐχόρτασε. Τὸ κρέας τοῦ τάρανδου τρώγεται ὑπ' αὐτῶν ὡμόν.

ΕΠΙΜΟΝΗ.—Εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ διαβοῦτου Ἀσιανοῦ δορικτήτορος Τιμούρ, κοινότερον λεγομένου Ταμερλάνου, κἀνὲν ἰδίωμα δὲν ὑπῆρχε πλεον ἄξιοσημῶτον τῆς παραδόξου ἐπιμονῆς του. Ὅσον μεγάλας δυσκολίας καὶ ἂν ὑπῆντα, ποτὲ δὲν ὠπισθοδρόμει ἀφ' ὅτι ἅπαξ ἐπεχειροῦσε· πολλάκις δ' ἐπέμενε εἰς τοὺς ἀγῶνας αὐτοῦ ὑπὸ περιστάσεις, αἵτινες ἔκαμναν τοὺς περὶ αὐτὸν ὄλους ν' ἀπελπίζωνται. Εἰς τοιοῦτους καιροὺς διηγεῖτο τὰ ἐφεξῆς.—'Μίαν φορὰν,' ἔλεγεν, 'ἦναγκάσθην, φεύγων ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς μου, νὰ προσδράμω εἰς χαλασμένον οἰκοδόμημα, ὅπου ἐκάθισα μόνος πολλὰς ὥρας. Τοὺς λυπηροὺς μου διαλογισμοὺς ζητῶν νὰ διασκεδάσω, προσήλωσα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ μύρμηκα, ὅστις, φέρων κόκκον σιταρίου μεγαλήτερον ἑαυτοῦ, ἀνέβαινε ὑψηλὸν τινὰ τοῖχον. Ἠρίδμησα τοὺς ἀγῶνας, ὅσους ἔκαμε διὰ νὰ κατορθώσῃ τὸν σκοπὸν του. Ὁ κόκκος ἐπεσεν εἰς τὴν γῆν ἐξήκοντα ἐννέα φορὰς· ἀλλὰ τὸ ἔντομον ἐπέμενε, καὶ τὴν ἑβδομηκοστὴν φορὰν ἐφθασεν εἰς τὴν κορυφὴν. Τὸ θέαμα τοῦτο καὶ τότε μ' ἐνεθάρρυνε, καὶ ἀπὸ τότε ὡς μάθημα μ' ἐχρησίμευσε.'

Ἄνδρῶν δὲ φαίλων ὄσων εἰς ὕδωρ γράφε.

Ο ΑΘΡΗΣΚΟΣ ΕΥΤΥΧΗΣ.

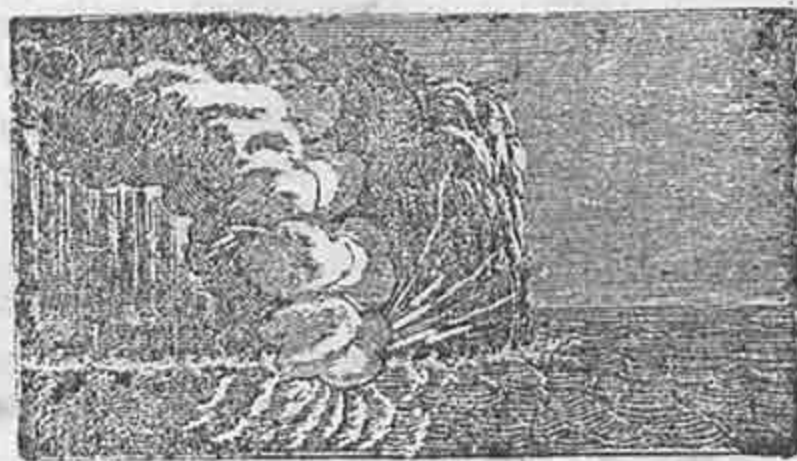
ΣΩΡΕΥΕΤΕ χρυσίον καὶ ἀργύριον· σύναγε σπανίους καὶ πολυτιμοτάτους θησαυρούς· γέμισον τὴν πόλιν ἀπὸ χρεωφειλετῶν, καὶ πολλὰς σου κιβωτοὺς ἀπὸ βαρυτίμων κειμηλίων καὶ κοσμημάτων καὶ στολῶν· κτίζε μεγάλας οἰκίας ἀπὸ χρυσοῦ καὶ ἠλέκτρου καὶ ἐλέφαντος καταστραπτομένας, καὶ στενοχωρουμένας ὑπὸ πλήθους ἀνδραπόδων καὶ κολάκων βοσκομένων εἰς τὰς συβαριτικὰς τραπέζας σου· πλάτυνον τὰς γαίας καὶ τοὺς κήπους σου εἰς διάστημα πολλῶν ἡμερῶν· ἀνάβα, τέλος, θριαμβεύων μετὰ δόξης καὶ εἰς τοὺς ὑπερτάτους βαθμοὺς τῶν ἀνθρωπίνων ἀξιομάτων· ἂν δὲν ἔχῃς θησαυρισμένην ἐν τῇ ψυχῇ σου τὴν γαλήνην τὴν ἐκ τῆς ἀρετῆς, ἐκδιώξας τὴν ταραχὴν τῶν ἀλόγων παθῶν καὶ τῆς ἀπληστίας, ὅσον ζωρότερον πίνεις τὸν κρατῆρα τῆς εὐτυχίας, τόσον πλειότερας καὶ πικροτέρας ἔχεις ὀδύνας· οἶνον ἰσχυρὸν ποτίζεις τὸν πυρέσσοντα, μέλι ταγίζεις τὸν χολερικόν, ἢ βούτυρον καὶ πάχην τὸν δυσεντερικόν, φλόγα θέλεις νὰ μαράνης ἐπιχέων ἔλαιον. Ταύτην δὲ τὴν τόσον εἰς τὰς εὐτυχίας ἀναγκαίαν γαλήνην τῆς ψυχῆς καὶ ἀταραξίαν τίς ἄλλος, ἀδελφοί, δύναται ἀληθῶς νὰ τὴν προξενήσῃ, καὶ παροῦσαν νὰ τὴν διατηρήσῃ, καὶ φυγοῦσαν δὲ πολλάκις νὰ τὴν ἀνακαλέσῃ, εἰμὴ ἢ πιστὴ τοῦ Θεοῦ λατρεία καὶ προσευχή;

Ὁ δὲ τῆς θείας λατρείας ἔρημος εὐτυχῆς ἄλλα τί δύναται νὰ ᾖ παρὰ τρισάθλιον ἀνδράποδον τῆς ἰδίας του εὐτυχίας; Ἐπειδὴ πώποτε δὲν ἀνυψῶναι τὸν νοῦν πρὸς τὸ μόνον ἀναλλοίωτον καὶ αἰώνιον Ὄν, τὸν Θεόν, ἀποβαίνει δοῦλος τῆς ματαιότητος καὶ παίγνιον τῆς ἀστασίας τοῦ κόσμου, συρόμενος, ὡς στέλεχος, ἢ σῶμα νεκρὸν, ὑπὸ τῆς ὀρμῆς τῶν ἀλόγων αὐτοῦ παθῶν, ὑπὸ τῶν ἀπατηλῶν καὶ ψευδῶν ὑπολήψεων τῶν ἀνθρώπων, ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ῥοῦ καὶ τῆς φορᾶς τῶν εὐροσόντων αὐτοῦ πραγμάτων, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ὁ νοῦς αὐτοῦ καὶ ἡ ψυχὴ φέρεται ὑποβρύχιος. Ἐπειδὴ πώποτε δὲν ἐπικαλεῖται οὐδὲ μελετᾷ τὴν ἀπειρον ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ, ἀποβαίνει σκληροκάρδιος πρὸς τοὺς πλησίον, καὶ ὠμὸς, καὶ ἄγευστος τῶν γλυκερῶν τῆς εὐεργεσίας θελητήρων, περιορίζων ὅλας αὐτοῦ τὰς ἐνεργείας εἰς εὐχαρίστησιν τῶν ἀκορέστων αὐτοῦ ἐπιθυμιῶν. Ὅ,τι καλὸν ἂν ἔχη, ὅσον ἂν ᾖ νὰ ᾖ μέγα καὶ πολὺ καὶ ἀφθονον, τὸ θέλει μόνον δι' ἑαυτὸν· κἀν ποτε μεταδώσῃ καὶ εἰς ἄλλον κάμμιαν ῥανίδα, τὴν πωλεῖ βαρυτιμότερα. Ὀλίγον ἀργύριον, ὀλίγους λόγους ἡμέρους καὶ παρηγορητικούς, καὶ ἐν πολλάκις βλέμμα ἰλαρὸν, μόλις τὰ χαρίζει, ὅταν ἀντιλάβῃ παχεῖς καὶ μακροὺς τῆς ἰδίας ἀλαζονείας ἐπαίνους παρὰ τῶν, ὅσοι κατὰ δυστυχίαν λάβωσι τὴν χρεῖαν του, ταπεινούμενοι καὶ δακρύοντες καὶ προσκυνοῦντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Αὐτὸς δὲ κάθηται ὑπέροφρος καὶ σόλοικος, ἢ βαδίζει σοβαρὸς καὶ περιβλέπων, πόσοι τὸν ζηλεύουσιν ἀποδανμάζοντες καὶ μακρόθεν.

Καὶ φαίνεται μὲν ἔξωθεν μακάριος καὶ ζηλωτὸς, ἀλλ' ὅταν ἀνοιχθῇ τὰς θύρας τῆς αὐτοῦ καρδίας, τὸν βλέπει

τριτάθλιον, διότι ἔχει σύνοικον ἐν τοῖς ἐγκάτοις καὶ σύνδειπνον καὶ σύγκοιτον τὴν ἄφρονα κακίαν, ἣτις πανταχοῦ τὸν συντροφεύει, σύντροφος πικρὸς καὶ ὀδυνηρὸς, καὶ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν. Σκυθρωπαὶ πλεονεξίας ἢ ἀλαζονείας φροντίδες ὀργόνουσι βαθέως τὸ ῥυτιδωμένον αὐτοῦ μέτωπον· ἄγριαὶ πάσης ἀκολασίας ἐπιθυμίαι συνεχῶς ἐξανθοῦσιν, ὡς ἀκανθαι, εἰς τὴν ἀναιδῆ καὶ ἀδίκον αὐτοῦ ψυχὴν· μυρμηκιῶσιν εἰς τὰ σπλάγγνα του σκευωρίαὶ καὶ δόλοι καὶ ὑποψίαι· κατατρώγει τὴν καρδίαν του ἡ σκωρία τοῦ φθόνου καὶ τῆς μνησικακίας· ὄργαι καὶ ὄξυθυμίαι τινάσσουσι τὸ σῶμά του πολλάκις τῆς ἡμέρας· καὶ διὰ νυκτὸς ἐξοιστροῦσι τὴν φαντασίαν του καὶ ταρασσουσι τὸν ὕπνον του τρομερῶν ὀνειρῶν ἀλλόκοτα φαντάσματα. Οὕτω δὲ τὸ πλεῖστον διάγων, ἀποβαίνει βαρὺς μὲν καὶ πικρὸς πρὸς τοὺς οἰκείους καὶ συγγενεῖς, ἄπιστος δὲ πρὸς τοὺς φίλους, ἀχάριστος δὲ πρὸς τοὺς εὐεργέτας, ἄχρηστος δὲ πρὸς ὅλον αὐτοῦ τὸ γένος, καὶ ἄφιλος καὶ ἄστοργος πρὸς πάντας τοὺς ἄλλους, πλὴν μόνον, ὡς νομίζει, πρὸς ἑαυτὸν· μᾶλλον δὲ, πρὸς τὸ ἄθλιον ἀργύριον, ἢ ἄλλο τι τῆς αὐτοῦ κτηνώδους ὀρέξεως ὑποκείμενον, τὸ ὁποῖον περιέπει δουρικώτατα καὶ λατρεύει, καὶ διὰ τὸ ὁποῖον τιμωρεῖ καὶ βασανίζει καὶ αὐτὸς ἑαυτόν. Κἂν ποτε ὑπομειδιάσῃ γλυκεῖά τις ἐλπίς καὶ τέρψις εἰς τὴν καρδίαν του, πάραυτα καὶ ταύτην ἐξηφάνισε φροντίς τις καὶ ζάλη λογισμῶν εὐθύς ἐκτραγεῖσα, καθὼς ταρασσει τὴν εὐδίαν ἀνέμου καταγιγίς ἐξαίφνης ἀπὸ σπηλάδος ἐπιπεσοῦσα. Καὶ ὅταν ἀνευδότης τρυφᾷ, γαστριζόμενος καὶ κοιταζόμενος καὶ μεθύων εἰς τὰς σωματικὰς ἡδονὰς, ἐξυπνᾷ πολλάκις, ὡς οἱ μεθύοντες ἀπὸ οἴνου, κραιπαλῶν καὶ ὄξυρεγμῶν καὶ μελαγχολικός, καὶ, τέλος, ἐπαηδιάζει πρὸς τὸν θολερὸν κυκεῶνα καὶ τὴν βδελυρὰν τράπεζαν τῶν ἤδη συνειδισμένων ἀπολαύσεων· ὥστε δὲν τον μένει πλέον ἄλλο, εἰμὴ νὰ κατατρώγῃ καὶ αὐτὴν τὴν ἑαυτοῦ ὑπαρξίν. Ὁμοίως ἀρρώστου, τοῦ ὁποῖου τὴν γεῦσιν δὲν κεντῶσι πλέον τὰ φαγητὰ, μεταλλάσσει καὶ αὐτὸς πάντοτε εἶδους τρυφᾶς, ἀλλὰ πρὸς ὅλας ταχέως προσοχθίζει καὶ σικχαίνεται καὶ ἀγανακτεῖ· ὅταν δοκῇ ἢ ὅη πεπληρωσθαι, θλιβήσεται. Θλιβεται θεωρῶν τὰ ἔτη του σωρευόμενα περὶ τὸ σεσαθρωμένον αὐτοῦ σῶμα, καθὼς πίπτουσι περὶ τὴν παρακμάζουσαν συκὴν ξηρὰ τὰ φύλλα τὸ φθινόπωρον· καὶ πάλιν βαρύνεται πολλάκις τὸν βίον, καὶ καταρᾶται τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ἄραν τῆς γεννήσεως αὐτοῦ. Καὶ ἡ ζωὴ τὸν ἐνοχλεῖ, καὶ ὁ τάφος τὸν τρομάζει, τὸν τρομάζει καὶ αὐτὴ ἡ ἀπλὴ ἐννοια τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου θέλων χωρίζεται ὁ ταλαίπωρος. Ἀπόστα, κράζει μετὰ λύσσης καὶ ἀπελπισίας, Ἀπόστα ἀπ' ἐμοῦ, ὁδοὺς σου εἰδέναι οὐ βούλομαι· φύγε μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ, αἰώνιον ὄν, δὲν θέλω νὰ σὲ γνωρίζω· οἱ λόγοι σου μὲ φοβίζουσιν, αἱ ἐντολαί σου μὲ ἐνοχλοῦσιν, ἡ παρουσία σου ταραττει μου τὴν συνείδησιν· ἀποστρέφομαι τὴν συνομιλίαν καὶ τὴν λατρείαν σου. Ἀς ἀποθάνω, καθὼς ἐζησα, μακρὰν ἀπὸ σοῦ, εἰς τὰς ἀνο-

δίας τῆς ἀνομίας· Ἀπόστα ἀπ' ἐμοῦ, ὁδοὺς σου εἰδέναι οὐ βούλομαι.—ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ

ΗΦΑΙΣΤΕΙΟΣ ΝΗΣΟΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΑ ΠΑΡΑΛΙΑ ΤΗΣ ΣΙΚΕΛΙΑΣ.

ΕΝΘΥΜΟΥΝΤΑΙ ἴσως πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας, ὅτι τὸν Ἰούλιον, 1831, συνέβη πρὸς τὰ μεσημβρινὰ παράλια τῆς Σικελίας ἐκρηξῆς ἠφαιστεῖος κατὰ τὸ μέσον τοῦ πελάγους, καὶ ὅτι ἐσχηματίσθη νῆσος ἱκανοῦ μεγέθους, τὴν ὁποίαν, ἀφοῦ διήρκεσεν ὀλίγους μῆνας, ἐξήλειψαν, τέλος, καὶ κατερρόφησαν τὰ κύματα, ἐξ ὧν καὶ ἀνεφάνη.

Ἄγγλος ἔμπορος, ὁ κύριος Wright, διατρίβων εἰς τὴν Σικελίαν τὸν καιρὸν τῆς ὑποθαλασσίου ταύτης ἐκρήξεως (τὴν 12—24ην Ἰουλίου, 1831) καὶ ἀπὸ περιέργειαν φερόμενος ἐπαινετὴν, ἀπεφάσισε νὰ ὑπάγῃ πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ νεωστὶ ἀνακύψαντος νησίου. Πρὸς τοῦτο ἐναύλωσε πλοῖον τὴν 24ην Αὐγούστου (τεσσαράκοντα τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν πρώτην ἐμφάνισιν τῆς νήσου) εἰς τὴν Σιάκκαν, Sciacca, ἐπὶ τοῦ μεσημβρινοῦ παραλίου τῆς Σικελίας, καὶ μετὰ ἰχνογράφου, ἰατροῦ, καὶ τινων ἄλλων Σικελιωτῶν, ὑπῆγεν εἰς ζήτησιν τοῦ ἀντικειμένου, τὸ ὁποῖον τότε διήγειρε τοσαύτην ἐκπληξίν καὶ τοσοῦτον φόβον.

Ἐξέπλευσαν δὲ ἀπὸ τὴν Σιάκκαν εἰς τὰς ἐννία τὸ ἐσπέρας. Ἡ σελήνη τερπνῶς ἐφεγγοβόλει ἐπὶ τῶν ὑδάτων, καὶ ἀπόγειος αἴρα ταχέως προῆγεν αὐτοῦς. Μετὰ τινὰς ἡρας ὁ Ἄγγλος καὶ οἱ ἄλλοι ἐπιβάται ἀπεκοιμήθησαν· ὀλίγον δὲ πρὶν ὁ ἥλιος ἀνατείλῃ, ἐξυπνισαν αὐτοὺς αἱ τοῦ ἠφαιστείου ἐκρήξεις, καὶ σηκωθέντες ἴδαν, μικρὸν ἀπέχοντας, δύο λάφους μὲ καπνοῦ στήλην ἀνωθεν αὐτῶν. Ἡ περίεργος νῆσος τῆς Παντελλαρίας, ἣτις κατὰ τὸ φαινόμενον ὁμοιοτρόπως ἐγεννήθη δι' ὑποθαλασσίου ἐκρήξεως, μολονότι τῶρα κατοικεῖται καὶ μερικῶς καλλιεργεῖται, ἐβλέπετο μακρὰν πρὸς δυσμάς. Ἐλογαρίαζαν ὅτι εἶχαν πλεύσειν περὶ τὰ τριάκοντα ἑξήμισια, καὶ ὅτι ἡ νέα νῆσος ἀπεῖχεν ἴσα σχεδὸν ἀπὸ τὴν Σιάκκαν καὶ τὴν Παντελλαρίας. Εἶχε δ' ἐξέλθειν ἀπὸ σύρτιν ἀμμώδη, ἣτις πρότερον ἐκαλύπτετο (ἀν καὶ ὄχι μὲ βαθὺ νερὸν) ὑπὸ τῆς θαλάσσης, καὶ ἦτο πασίγνωστος εἰς τοὺς ναύτας ὑπὸ τὸ ὄνομα Νερίτα. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ σύρτις, ἱκανὴν ἔχουσα ἑκτα-

σιν, είναι πιθανώς γέννημα προτέρου τινός ήφαιστείου σπαραγμοῦ.

Τὸ πλοίαριον ταχέως προσήγγιζεν εἰς τὴν νῆσον· ὅτε δ' ἀπεῖχεν ὀλίγα μόνον κωπία, ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος ὀπισθεν τοῦ μαύρου κρατῆρος, ἀποκαλύπτων τὸ σχῆμά του, καὶ μεγαλοπρεπέστατα διὰ τοῦ καπνοῦ λάμπων. Τὴν ἐξέτασιν ἤρχισαν κατὰ τὸ βορειοδυτικὸν μέρος, ὅπου τὸ ήφαιστειον παριστάνετο ὡς στρογγύλος λόφος, περὶ τοὺς 120 πόδας ὑψούμενος ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης· ἀλλ' ἐμπόδισε τὴν ἐκεῖ ἀπόβασιν πυκνὸν τι νέφος λευκοῦ καπνοῦ, ἀπὸ τὴν πλευρὰν τοῦ λόφου ἐξερχόμενον, εἰς τὸ αὐτὸ ἐπίπεδον μὲ τὴν θάλασσαν. Ὁθεν ἐκωπηλάτησαν τὸ πλοίαριον κύκλῳ τῆς νήσου, περὶ τοὺς εἴκοσι πόδας ἐξ αὐτῆς ἀπέχοντες, ἕως οὗ ἐφθασαν εἰς τὴν βορειανατολικὴν ἄκρην, τὴν ὁποίαν εἶρηκαν πόδας τινὰς ὑψηλοτέραν παρὰ τὸ ἥδη ἐξετασθὲν μέρος, καὶ προσέτι ἀνεκάλυψαν ἐπίπεδον ἀμμώδη ἀκτὴν, ἣτις ἐφαίνετο καλὸς τόπος δι' ἀπόβασιν. Ἄλλ' οἱ Σικελιώται δὲν ἐτόλμων νὰ πατήσωσιν εἰς τὸ νέον τοῦτο τῆς φύσεως προῖον, ἐκ φόβου μὴν ἤθελε τοὺς καταπίειν ἢ ἀπαλὴ ἀκόμη νεογέννητος στερεά. Τίλος ὁμοῦ εἰς τῶν ναυτῶν, θαρρύνόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀγγλοῦ ἐμποροῦ, ἐπήδησεν εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ ἤρην ἀρκετὰ σταθερὸν πάτημα. Ὁ Ἀγγλος ἠκολούθησεν ἀμέσως. Ὁ ναύτης, ὁ φανὲς τολμηρότερος τῶν συντρόφων αὐτοῦ, ἐδειλία μ' ὄλον τοῦτο ν' ἀπομακρυνθῆ ἔκ τοῦ πλοιαρίου, ἢ νὰ ἀναβῆ τὴν τοῦ ήφαιστείου πλευρὰν. Ὁ ἔμπορος λοιπὸν πρόβη μόνος ὀλίγα βήματα, καὶ ἰδὼν στιλπνοὺς τινὰς κίτρινους λίθους πολὺ παρεμφέροντας μὲ χρυσόν, συνήγαγε μερικοὺς, καὶ ἐξεφώνησε, 'Τρέξτε! τρέξτε! φίλοι μου! ἰδοὺ χρυσίον! ἰδοὺ χρυσίον!' Ὁ πειρασμὸς οὗτος ἦτον ἀκαταμάχητος· πᾶς ἕνας ἀφῆκε τὸ πλοίαριον, ἢ νὰ μεταχειρισθῶ τὰς λέξεις ἑνὸς τῶν Σικελιωτῶν τῆς συντροφίας, 'ὄλοι ἐπήδησαν εἰς τὴν ξηρὰν, ὡς τόσοι διάβολοι ἀφρόντιδες τῆς ζωῆς, ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν ν' ἀποκτήσωσι μέρος τοῦ θησαυροῦ.' (Ἐδῶ ἐμποροῦμεν νὰ ἐνθυμίσωμεν τοὺς ἀναγνώστας ὅτι οἱ Σικελιώται καὶ Νεαπολίται κοινῶς πιστεύουν, ὅτι ἐνίοτε ἐκπέμπεται χρυσὸς ἀπὸ τὰ ήφαιστεια. Ἴδε Σελ. 152 τοῦ παρόντος τόμου τῆς Ἀποθήκης.) Ταχέως ὁμοῦ ἐνόησαν τὴν ἀπάτην· ἀλλ' εὐρόντες ὅτι ποῖποτε δὲν ἐβυθίζοντο ὑπὲρ τὰς πτέρνας εἰς τὴν ἀμμώδη γῆν, ἀφόβως ἠκολούθησαν τὸ παράδειγμα τοῦ Ἀγγλοῦ, καὶ ἀνέβησαν τὸν λόφον κατὰ τὸ μέρος ὅπου ἦτο χαμηλότερος. Φθάσαντες δ' ἄνω μὲ τινὰ δυσκολίαν, ἔστεκαν ἐπὶ τῶν χειλέων κρατῆρος, ἐκατέρωθεν ἔχοντες κῶνον ἢ κορυφὴν ὑψηλοτέραν. Τὸ σχῆμα τοῦ κρατῆρος ἦτο πολὺ ἄτακτον· ἐντὸς αὐτοῦ, καὶ τεσσαράκοντα πέντε πόδας κάτω τοῦ χείλους ἢ τῆς ἄκρας ὅπου ἔστεκαν, καὶ σχεδὸν εἰς τὸ αὐτὸ ἐπίπεδον μὲ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, ἴδαν δύο λιμνία παφλάζοντος ὕδατος. Ἐν τῶν λιμνίων τούτων ἦτο περίπου ἑκατὸν πενήκοντα ποδῶν τὴν περιφέρειαν, τὸ δὲ ἄλλο οὐχὶ πλέον τῶν τριάκοντα.

Εἰς τὸ πρῶτον τοῦ ὕδατος τὸ χρῶμα ἦτον ἀνοιχτὸν κίτρινον, εἰς τὸ δεῦτερον κοκκινωπὸν κίτρινον· ἐβράζαν δὲ τῆδε κάκεισε, καὶ ἀνέπεμπαν ἀτμόν.

Ὁ πλοίαρχος (Μελιταῖος) τολμηρῶς ἀνέβη εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὑψηλοτέρου κῶνου—κατόρθωμα ἔχι ἀκινδύνως γενόμενον, καθότι πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἡ νῆσος κατέβαινε σχεδὸν κατὰ κάθετον εἰς τὴν θάλασσαν, τῆς ὁποίας τὰ κύματα εἶχαν ἤδη ἀρχίσειν νὰ τὴν ἀφανίζωσι, καὶ κάποτε ἀφήρπαζαν μεγάλους ὄγκους διαμιάς.

Ὁ Ἀγγλος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὑπέστρεψαν εἰς τὴν λωρίδα τοῦ αἰγιαλοῦ, ὅπου τὸ πλοίαριον ἦτον ήσφαλισμένον, καὶ διεσκέδαζαν, ἐξετάζοντες καὶ συλλέγοντες τὰ ἐκεῖ ἀποτεθειμένα περίεργα, οἷον, στάκτην, λιθάρια, μύδρους, κτλ., ἕως οὗ κροτοθόρυβος καὶ καπνός, μετὰ ὀριμυτάτης θειώδους ὀσμῆς, προῆλθον ἐκ τοῦ κρατῆρος, καὶ ἠνάγκασαν αὐτοὺς νὰ ἐπιβιβασθῶσι. Περιεκοπηλάτησαν δὲ εἰς τὴν νοτιανατολικὴν ἄκρην τῆς νήσου, ὅπου εἶρηκαν ἄλλην ἀκτὴν ἐπίπεδον, κείμενον δ' ἐπ' αὐτῆς, ἡμιθανῆ καὶ ναρκωμένον, μέγιστον ξιφίαν, ὡς εἰκοσιπέντε ὀκάδας ζυγίζοντα. Ἐπεσε δὲ εἰς τὴν συμφορὰν ταύτην ὁ ἰχθύς, καθὸ ὑπερπλησιάσας εἰς τὸ ζεστόν καὶ μολυσμένον ὕδωρ, τὸ ὁποῖον πανταχόθεν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον τὴν νῆσον περιεκύκλου. Τῶν ὄντι, κινήσαντες ἐντεῦθεν πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ περιπλου, ἠναγκάσθησαν νὰ ἐκβῶσιν ὡς ἐν μίλιον εἰς τὸ πέλαγος, διὰ ν' ἀποφύγωσι νέον ὑποθαλάσσιον κρατῆρα, ἐκεῖ σχηματιζόμενον, αἰ τοῦ ὁποίου ἐκρήξεις εἶχαν μεταβάλλειν τὸ χρῶμα τῶν κυμάτων ἀπὸ γαλανὸν εἰς βαθὺ κίτρινον, καὶ εἰς διάστημα ἡμίσεως μιλίου ἔκαμναν αὐτὰ ν' ἀφρίζωσι καὶ νὰ βρύχωνται φοβερῶτατα. Ἀκόμη δὲ καὶ ὅθεν τὸ πλοίαριον αὐτῶν διέβη, τόσοσιν πεκληρωμένος θείου ἦτον ὁ ἀήρ, ὥστε σχεδὸν ἐπνιγεν αὐτοὺς. Ἐνῶ δὲ περιέπλεαν ταύτην, τὴν νοτιοδυτικὴν ἄκρην, ἐβλεπαν ἀπειρα καπνοῦ νέφη, ποτὲ μὲν λευκά, ποτὲ δὲ μαῦρα, ἀπὸ σχισμῆν, τρόπον τινὰ, τοῦ πελάγους ἐξερχόμενα, ἀναβαίνοντα δὲ εἰς 2000 ποδῶν ὕψος.

Περιελθόντες τὴν νῆσον ὀλόκληρον, ἐξηκρίβωσαν ἔτι εἶχε σχῆμα σφαιρικόν, ἦτο δὲ τὴν περιφέρειαν ὡς δύο μιλίων, πλην ἠλαττοῦτο καθ' ἡμέραν. Φαίνεται δὲ ὅτι ὄχι μόνον αὐτοὺς ἐκίνησεν εἰς περιέργειαν τὸ καινὸν ήφαιστειον, ἀλλὰ καὶ τρυγόνα τινὰ εἰλκυσε· καθότι, ἀποβάντας νὰ ἐξετάσωσι μέρος τι, ἐχαιρέτησεν αὐτοὺς ἀπὸ τὴν κορυφὴν τῆς νήσου πτηνὸν τοῦ ἡμέρου ἐκεῖνου εἶδους μὲ τὴν μελαγχολικὴν αὐτοῦ φωνὴν, ἔπειτα δ' ἀμέσως ἔγινεν ἀφαντον.

Τὴν 27ην Ὀκτωβρίου, 1831, τὸ ἀτμόπλοιο, Φραγκίσκος Πρῶτος, ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς Νεαπόλεως ἐξεπίτηδες διὰ νὰ ἐπισκεφθῆ τὸ ήφαιστειον, κληθὲν ὑπὸ τῶν Νεαπολιτῶν Νῆσος Φερδινάνδεις. Εἰς τὸ διάστημα δὲ τῶν δύο μηνῶν, οἵτινες εἶχαν παρέλθειν ἀπὸ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ κυρίου Wright, ἡ νῆσος εἶχε καταντήσειν εἰς ἓν ἔβδομον τῆς κατ' ἐκείνην τὴν ἐπίσκεψιν

περιφερείας της. Κορυφαί και ύψώματα είχαν καταποντισθῆναι — δὲν ἔμενε παρά ἐν, πολὺ χαμηλωμένον, καὶ μηδὲν πλέον παρομοιάζον κρατῆρα ἠφαιστείου. Τοῦτο ἀνυψώτο εἰς τὸ κέντρον τῆς νήσου· ἦτο δὲ κατὰ τὸ σχῆμα κῶνος ἄτακτος, καὶ συνίστατο ἀπὸ λεπτήν, βαρεῖαν, μέλαιναν ἄμμον, καὶ σκωρίας πολὺ εὐδρύπτους. Ὅλον τὸ ἐπίλοιπον τῆς νήσου ἦτον ἐπίπεδον, μόλις ἀνώτερον τῆς θαλασσίου ἐπιφανείας. Μὲ τὸν παραμικρὸν ἄνεμον τὰ κύματα κατέκλυζαν ὅλον τὸ χαμηλὸν τοῦτο μέρος, τὸ ὁποῖον, ὡς ὁ λόφος, συνίστατο ἀπὸ μέλαιναν ἄμμον καὶ σκωρίας, μεμιγμένας τῆδε κάκεισσε μὲ κλάσματα λάβας, πολὺν σίδηρον περιέχοντα. Καπνὸς τότε δὲν ἐξήρχετο ἀπὸ κανὲν μέρος τῆς νήσου, ἀλλ' ὅπου καὶ ἂν ἔσκαπταν ὀλίγον εἰς τὸ πεδίον, ἐξέφευγεν ἰσχυρὰ θέρμη μετὰ καπνοῦ. Ἐμενε, μ' ὅλα ταῦτα, εἰσέτι λιμνίον τι, τὰ ὕδατα τοῦ ὁποίου ἐφαίνοντο, ἐκ τοῦ ἀτμοῦ ὅστις ἐπανεπαύετο εἰς τὴν ἐπιφανείαν των, ἀκόμη νὰ βράζωσι. Τὰ νερὰ ταῦτα εἶχαν μεταβάλλειν τὸ χρῶμα ἐκ κιτρίνου εἰς μελάγχροινον μαῦρον. Ἐξηκριβώθη δὲ ὅτι ἦσαν θαλάσσια, συμμιγμένα μὲ θείον καὶ ἄλλας ἠφαιστείουσ ὕλας, ἐκ τῶν ὁποίων εὐκόλως ἀπελύοντο. Κατέναντι τοῦ λιμνίου τούτου, ὀλίγους δὲ πόδας μακρὰν τοῦ αἰγιαλοῦ τῆς νήσου ὡς ὑπῆρχε τότε, ἡ θάλασσα διὰ μερικὸν διάστημα ἦτον ἐσκεπασμένη μὲ στιλπνὸν τι γαλανὸν ελαιῶδες ῥευστὸν, ἐπιφέρον ἀκριβῶς τὸ ἴδιον γαληνίζον ἀποτέλεσμα, ὁποῖον τὸ ἐλαιὸν ὅταν ῥιφθῆ ἐπὶ τῶν κυμάτων. Πιθανὸν δὲ νὰ ἦτο πετρέλαιον τὸ ῥευστὸν τοῦτο, ὅμοιον ἐκείνου, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται πλέον εἰς τὴν ἐπιφανείαν τοῦ Κόλπου τῆς Νεαπόλεως, παρά τὰς ρίζας τοῦ ὄρους Βεσουβίου, καὶ εἰς τὴν γειτονίαν τῶν περισσοτέρων ἠφαιστείων.

Ἡ δυτικὴ πλευρὰ τοῦ κεντρικοῦ γηλόφου ἦτον ἐσκεπασμένη ἀπὸ τέφραν ἠφαιστείου καὶ ἀλατώδη ἐξάνθησιν, τὸ λευκὸν τῆς ὁποίας χρῶμα περιέργως πως ἀντιπαρεβάλλετο μὲ τὴν ζοφερὰν μέλαιναν ὄψιν ὄλου τοῦ λοιποῦ κῶνου. Ἐνῶ δὲ οἱ ἐκ τοῦ ἀτμοπλόου ἀνέβαιναν τὸ ὄρος, εὗρηκαν δύο σανίδια βαθεύς εἰς τὴν ἄμμον ἐμπεπηγμένα. Ἐπὶ τοῦ πρώτου ἦσαν καταγεγραμμένα τὰ ὀνόματα δύο μελῶν τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας· ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου τὸ ὄνομα Αὐστριακοῦ βρικήου καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πλοιάρχου του, οἵτινες εἶχαν ὅλοι ἐπισκεφθῆναι τὸ νησίον μετὰ τὴν ἐκστρατείαν τοῦ κυρίου Wright. Ἦτο δὲ πασίδηλον ὅτι τὸ ἐπίπεδον μέρος τῆς νήσου ταχίως ἠφανίζετο, καὶ ὅτι μετὰ τὴν ἐξάλειψιν τούτου, ἐκτεθειμένος καὶ ὁ λόφος εἰς τῶν κυμάτων τὴν ἄμεσον ὀρμὴν, δὲν ἠδύνατο, ἀπὸ τὴν ἐλαφρότητα καὶ τὸ εὐδρύπτον τῆς ἀποτελοῦσης αὐτὸν ὕλης, ν' ἀντισταθῆ πολὺ χρόνον διάστημα εἰς τὴν προσβολὴν των. Ἐσυμπέραναν λοιπὸν, ὅτι εἰς ὀλίγους μῆνας ἡ νῆσος δὲν ἠδελε πλέον ὑπάρχειν· καὶ τῶνόντι, μετὰ ὀλιγωτάτους μῆνας, ὅτε ὁ κύριος Wright ἐπλευσεν ἀπὸ τὸ μέρος τοῦτο τῆς Μεσογείου, τὸ μεταξὺ τῆς Σιάκκας καὶ Παντελλαρίας πέλαγος ἦτο διόλου καθαρὸν, καὶ δὲν ἔμενε οὔτε τὸ ἐλάχιστον τῆς νήσου ἔχνος. Δὲν ἔλαβεν ὁμοῦς εὐκαι-

ρίαν νὰ ἐξετάσῃ μέχρι πόσου ἡ τοῦ ἠφαιστείου ἐκτριβὴ ἔβλαψε τὴν ὑποκάτω σύρτιν.

Ὅπουδήποτε καὶ ἂν στρίψῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ περιηγητὴς ἐπὶ τῶν παραλίω τῆς Σικελίας, εὐρίσκει δεῖγματα μελαγχολικὰ τῶν τῆς ἠφαιστείου ἐνεργείας τρομερῶν ἀποτελεσμάτων. Καὶ αὐτὴ ἡ πόλις Σιάκκα, ὅθεν ἐξεκίνησεν ὁ κύριος Wright νὰ ἐπισκεφθῆ τὸ καινὸν ἠφαιστεῖον, περικυκλοῦται ὑπὸ θερμῶν πηγῶν, λάκκων ἀσφάλτου, καὶ σπηλαίων θείου ἐτι καπνίζοντος· πρὸ πέντε δὲ περίπου ἑκατονταετηρίδων κατεστράφη ὁλότελα ὑπὸ ἐκρήξεως, καὶ μολονότι ἀνεκαινίσθη, ποτὲ δὲν ἀνέλαβε τὴν προτέραν εὐδαιμονίαν της. Ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς, 60,000 τὴν καιρὸν τῆς φοβερᾶς καταστροφῆς, μόλις συμποσοῦται τῶρα εἰς 18,000.

ΚΡΕΜΑΣΤΑΙ ΓΕΦΥΡΑΙ ΤΩΝ ΙΜΑΛΑΙΩΝ.

Εἰς ἀρμόδιόν τι μέρος, ὅπου εἶναι στενώτερος ὁ ποταμὸς, καὶ ὅπου βράχοι κρέμανται ἀμφοτέρωθεν ὑπὲρ τοῦ ῥύακος, προσηλόνεται ὀριζοντεῖως ἰσχυρὰ τις δοκὸς ἐπάνω ἢ ὀπισθεν δύο κρατερῶν πασσάλων, οἵτινες ἐμπήγονται εἰς ἀμφοτέρωθεν τὰ χεῖλη τοῦ ποταμοῦ· περὶ τὰς δοκοὺς δὲ ταύτας βάλλονται σχοινία, φθάνοντα ἐκ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην ὀχθῆν, σφιγγόμενα δὲ καὶ ταυνόμενα ἀπὸ εἰδός τι ἐργάτου. Τὸ σχοινίον, τὸ πρὸς κατασκευὴν τῆς γεφύρας χρησιμεῖον, εἶναι γενικῶς ἀπὸ δύο ἕως τρεῖς δακτύλους τὴν περιφέρειαν, συστρέφεται δὲ τοῦλάχιστον ἐννεάκις ἢ δεκάκις ἀσφαλείας χάριν. Τὰ συνηγμένα ταῦτα σχοινία διαπερνᾷ κορμὸς ξύλου, κοίλωμα ἔχων εἰς τὸ μέσον ἡμικυκλοειδὲς καὶ ἀρκετὰ μεγάλον, ὥστε νὰ γλιστρᾷ μετ' εὐκολίας· περίξ δὲ τοῦ κορμοῦ τούτου κρεμάζονται σχοινία, ἐπὶ τῶν ὁποίων καθίζουν οἱ διαβάται, μὲ τὰς χεῖρας αὐτῶν τὸ ἄνω μέρος περιλαμβάνοντες, ὥστε νὰ μὴ κινῶνται· ἄλλο σχοινίον, προσηλωμένον εἰς ἕκαστον ἄκρον τοῦ ξυλίνου κορμοῦ, καὶ εἰς ἐκάστην ὀχθῆν ἐκτεινόμενον, χρησιμεῖει διὰ νὰ σύρῳσιν αὐτὸν καὶ τοὺς εἰς αὐτὸν προσηρητημένους διαβάτας ἐκ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην τοῦ ποταμοῦ πλευρᾶν.

Ἡ σχοινίος γέφυρα εἰς τὸ Ῥαμπώριον, λέγει περιηγητὴς Ἀγγλός, ἦτον ὀλίγον τρομακτικὴ, καθότι ὁ ποταμὸς ῥέει μὲ φοβερωτάτην ὀρμὴν· τὰ σχοινία, μολονότι περὶ τὸ κέντρον κλίνουσι εἰς τὸ ὕδωρ, εἶναι ἀπὸ τριᾶκοντα ἕως τεσσαράκοντα πόδας ὑπεράνω αὐτοῦ ὑψώ-

μένα· τὸ διάστημα εἶναι ἀπὸ ἑννεήκοντα ἕως ἑκατὸν ἑκαρδῶν. Ἦτο δὲ νόστιμον νὰ βλέπη τις διαφόρους τῶν ἐκ τοῦ πεδίου θεραπόντων μας ὀπλιζομένους μὲ ἀνδρείαν, ὥστε ν' ἀποτολήσωσιν εἰς τὸν καινὸν τοῦτον τοῦ διακομίζεσθαι τρόπον· πρέπει δὲ νὰ ὁμολογήσω ὅτι, ἂν καὶ πρόδηλον ὅτι δὲν ἔτρεχέ τις μέγαν κίνδυνον, μ' ὄλον τοῦτο μ' ἐκυρίευσαν αἰσθήματα ὄχι πολλὰ εὐάρεστα, ὅτε πρῶτον ἐκάθισα εἰς τὴν μηχανὴν νὰ διαπεράσω τὸν Συτλείον. Ἐμάθαμεν ὅμως ὅτι συμβαίνουν κάποτε δυστυχήματα· μόλις πρὸ δώδεκα μηνῶν Βραχμάν τις, φορτώσας τὰ σχοινία μὲ παραπολὺ βᾶρος, καὶ συνοδεύσας ὁ ἴδιος τὰς πραγματείας, ἔπεσεν εἰς τὸν ῥίακα, ἀφρηπάσθη, καὶ κατεκορματιάσθη.

ΤΕΚΝΟΝ ΘΑΥΜΑΣΙΟΝ.

ΡΙΚΑΡΔΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΥΕΛΥΝΟΥ.

ΑΓΓΛΟΣ σοφὸς τῆς δεκάτης ἐβδόμης ἑκατονταετηρίδος, ὁ Ἰωάννης Ευελύνος, εἶχεν υἱόν, πενταετῆ ἀποθανόντα, τοῦ ὁποίου ἦσαν σχεδὸν τεράστιοι αἱ νοητικαὶ δυνάμεις. Ἐκ τῶν Ἀπομνημονευμάτων καὶ τῆς Ἀλληλογραφίας τοῦ πατρὸς λαμβάνομεν τὰ ἑξῆς περὶ τοῦ θαυμασίου τέκνου—

1652. Αὐγούστου 24. Τὸ πρῶτόν μου τέκνον, υἱός, ἐγεννήθη καὶ αὐτὸ εἰς τὴν μίαν ἄραν. Σεπτεμβρίου 2, ἐβαπτίσθη καὶ ὠνομάσθη Ρικάρδος.

1658. Ἰαν. 27. Ἀπέθανεν ὁ φίλτατος υἱός μου Ρικάρδος, μὲ θλίψιν ἡμῶν ἀνέκφραστον· ἦτο μόνον πέντε χρόνων, πέντε μηνῶν, καὶ τριῶν ἡμερῶν· ἀλλ' εἰς τὴν ἀπαλήν ταύτην ἡλικίαν εἶχε τεράστιον εὐφυΐαν καὶ νοητικὴν δύναμιν, γνώσεις ἀπιστεύτους, καὶ ἀγγελικὴν ὠραιότητα. Εἶχεν ἀποστηθίσαι ὅλην τὴν κατήχησιν· τριετῆς, ἀνεγίνωσκεν ἐλευθέρως τὰ Ἀγγλικά, Γαλλικά, Λατινικά, καὶ Γοτθικά γράμματα, μὲ ἀκρίβειαν προφέρων τὰς τρεῖς πρώτας γλώσσας. Πρὶν τοῦ πέμπτου ἔτους, ἢ κατὰ τὸ ἔτος αὐτὸ, ὄχι μόνον ἀνεγίνωσκε τὰ περισσότερα χειρόγραφα, ἀλλὰ καὶ ἠδύνατο νὰ κλίνῃ ὅλα τὰ ὀνόματα τῆς Λατινικῆς γραμματικῆς, καὶ προσέτι ὅλα τὰ ὀμαλὰ ῥήματα, καὶ τὰ πλείοτερα ἐκ τῶν ἀνωμάτων· εἶχε μάθειν ἐκ στήθους ὄλον σχεδὸν τὸ γλωσσάριον τῶν Λατινικῶν καὶ Γαλλικῶν πρωτοτύπων λέξεων, ἔκαμνε σύνταξιν ὀρθῶς, μετέφραζεν Ἀγγλικά εἰς Λατινικά, καὶ τὸ ἀνάπαλιν· ἐνόει τὴν ἐξάρτησιν καὶ χρῆσιν τῶν ἀναφορικῶν, τῶν ῥημάτων, οὐσιαστικῶν, ἐλλείψεων, καὶ πολλῶν σχημάτων καὶ τρόπων· ἤρχιζεν ἤδη νὰ γράφῃ, καὶ εἶχε κλίσειν ἰσχυρὰν πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Θαῦμα ἦτον ὀπόσους στίχους ἠδύνατο ν' ἀποστηθίσῃ, καὶ πόσα μέρη δραμάτων ἐνθυμεῖτο, τὰ ὁποῖα καὶ ὑπεκρίνετο αὐτὸς ὁ ἴδιος· ὅτε δὲ μίαν τῶν ἡμερῶν, κρατῶν τίς βιβλίον Λατινικόν, εἶπε πρὸς αὐτὸν ἐρωτήσαντα, ὅτι ἦτο κωμωδία, πολὺ δυσκολώτερα παρὰ νὰ τὴν ἐννοήσῃ, ἐκλαυσεν ἀπὸ τὴν λύπην του. Ἐκπληκτικὴ ἀληθῶς ἦτον ἡ παρ' αὐτοῦ κατάλληλος ἐφαρμογὴ μύθων καὶ ἐπιμυθίων,—καθότι εἶχεν

ἀναγνώσειν τὸν Αἰσωπον· ἦτο δὲ καὶ θαυμασίως πῶς διατεθειμένος εἰς τὰ μαθηματικά, διάφορα τοῦ Εὐκλείδου προβλήματα γνωρίζων ἐκ στήθους, τὰ ὁποῖα παιδιᾶς χάριν εἰς αὐτὸν ἀνεγνώσθησαν· ἔκαμνε δὲ γραμμάς, καὶ ἀπεδείκνυεν αὐτά.

Ὡς πρὸς εὐσέβειαν, θάμβος διήγειραν αἱ τῆς Γραφῆς ἐφαρμογαί του, καὶ ἡ πρῶτος αὐτοῦ κατάληψις τοῦ ἱστορικοῦ μέρους τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης, καὶ τοῦ πῶς ὁ Χριστὸς ἦλθε νὰ ἐξαγοράσῃ τὴν ἀνθρωπότητα. Οὗτοι καὶ αἱ τοιοῦτοι φωτισμοί, παραπολὺ τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν πείραν αὐτοῦ ὑπερβαίνοντες, πρὸς τούτοις δὲ καὶ τὸ χάριεν τοῦ τρόπου καὶ τῆς διαγωγῆς του, δὲν ἠμπόρουν νὰ μὴ κάμωσιν ἀνεξάλειπτον ἐντύπωσιν εἰς τὸ πνεῦμά μου.

Ἀκούσας ποτὲ ὅτι Κουάκερός τις ἐνήστευσε πολλὰς ἡμέρας, ἔδεν εἶναι παράξενον, εἶπε· διότι ὁ Χριστὸς λέγει, Οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι Θεοῦ. Αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐξέλεγε τοὺς πλέον κατανυκτικούς ψαλμούς καὶ κεφάλαια ἐκ τοῦ Ἰωβ, καὶ ἀνεγίνωσκεν αὐτὰ εἰς τὴν θεράπαιναν τὸν καιρὸν τῆς ἀσθενείας του, λέγων πρὸς αὐτὴν, περίλυπον οὐσαν, ὅτι ὅλα τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ ὑποφέρωσι θλίψιν. Τὰς ματαιότητας τοῦ κόσμου κατέκρινεν αὐστηρῶς, πρὶν γνωρίσῃ ἐξ αὐτῶν ὀποιαδήποτε.

Πολλάκις παρεκάλει τοὺς εἰς ἐπίσκεψιν ἐρχομένους νὰ προσευχηθῶσι πλησίον του· ἐν δ' ἔτος πρὶν ἀρρώστῆσθαι, τοὺς ἔπαιρνε εἰς γωνίαν τινὰ τοῦ οἴκου, ὥστε νὰ προσευχηθῶσι μετ' αὐτοῦ μόνου. Πόσον εὐγνωμόνως ἐλάμβανε νουθεσίαν, πόσον ταχέως ἐφιλιόνετο! πόσον ἀδιάφορος, πλὴν πάντοτε ἰλαρός! Σοβαρῶς συμβούλευε τὸν ἀδελφόν του Ἰωάννην, ὑπέφερε τὰς ἐνοχλήσεις του, καὶ ἔλεγεν ὅτι παιδίον ἦτον ἀκόμη.

Ἄν ἤκουε περὶ τινος νέου πράγματος, ἢ ἐβλεπεν αὐτὸ, δὲν ἠσύχαζεν ἕως νὰ μάθῃ πῶς ἐγένετο· ὅσα δύσκολα τὸν ἐτύχαιναν εἰς βιβλία, τὰ ἔφερε πρὸς ἡμᾶς δι' ἐξήγησιν. Εἶχε μάθειν ἐκ στήθους διαφόρους Ἑλληνικάς καὶ Λατινικάς ῥήσεις, τὰς ὁποίας θαυμασίως ἐφήρμοζεν. Ἦτον ὄλος ζωῆ, ὄλος ὠραιότητος, οὐδόλως δύσκολος, κατηφῆς, ἢ παιδαριώδης εἰς ὅ,τι ἔλεγεν ἢ ἔπραττε. Τὴν ὑστέραν φορὰν ὅτε ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τὸν ἠρώτησα, κατὰ τὸ σῆμα, τί ἐνθυμεῖτο ἀπὸ τὴν διδασχῆν· Δύο καλὰ, πάτερ, ἀπεκρίθη· τὸ καλὸν τῆς προσευχῆς, καὶ τὸ καλὸν τῆς δόξης, μὲ ὀρθῆν περίληψιν τῶν ὅσα ὁ ἱεροκέρυξ εἶπε.

Τὴν προτεραίαν τοῦ θανάτου μ' ἐκάλεσε, καὶ μὲ τρόπον παρὰ τὸν συνήθη σπουδαιότερον μὲ εἶπεν ὅτι, ἂν καὶ τόσον ἀκριβῶς ἠγάπων αὐτὸν, ἀνάγκη πᾶσα, μ' ὄλον τοῦτο, νὰ δώσω τὸν οἶκον, τὰς γαίας, καὶ ὅλα τὰ καλὰ μου, εἰς τὸν ἀδελφόν του Ἰάκωβον· αὐτὸς τίποτε δὲν ἤθελε λάβειν· τὴν δὲ πρῶταν τῆς ἐπαύριον, κακῶς ἔχων, καὶ πεισθεὶς ἀπ' ἐμὲ νὰ κρατῇ ὑπὸ τὸ ἐπάπλωμα τὰς χεῖράς του, ἠρώτησεν ἂν ἐσυγχωρεῖτο νὰ προσευχηθῇ μὲ τὰς χεῖρας ἀσυνδέτους· καὶ μετ' ὀλίγον, πολὺ στενοχωρημένος, ἂν δὲν ἐπρόσκειρεν εἰς

τὸν Θεὸν, τὸσον συχνὰ μεταχειριζόμενος τὸ ἅγιον αὐτοῦ ὄνομα, ἐνῶ ἐπεκαλεῖτο τὴν βοήθειάν του;

Τί νὰ εἰπῶ περὶ τῶν συχνῶν αὐτοῦ κατανυκτικῶν ἐκφωνήσεων; Ἰησοῦ γλυκύτατε, ἰλάσθητί μοι, ῥῦσαί με, ἄφες τὰς ἁμαρτίας μου! οἱ ἄγγελοί σου ἄς μὲ δεχθῶσι· μνήσθητί μου! Ὅσον μικρὸς, καὶ τόση γνῶσις· τόση εὐσέβεια, καὶ τόση ἀγάπη! Ἄλλ' οὕτω προετοιμάσας αὐτὸν ὁ Θεὸς διὰ τὴν ἐπουράνιον βασιλείαν, δὲν ἤθελε πλέον νὰ τὸν ἀφήσῃ μὲ ἡμᾶς, τοὺς ἀναξίους τῶν καρπῶν, ὅσους ὑπέσχοντο τοιαῦτα σπανιώτατα ἄνθη. Τοιοῦτο τέκνον ποτὲ δὲν ἴδα· διὰ τοιοῦτο τέκνον εὐλογῶ τὸν Θεὸν, εἰς τοῦ ὁποίου τὸν κόλπον τώρα εὐρίσκεται. Εἶθε ἐγὼ καὶ οἱ μετ' ἐμοῦ νὰ γένωμεν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, τὸ ὁποῖον τώρα ἀκολουθεῖ τὸ τέκνον Ἰησοῦν, τὸν Ἀμνὸν τοῦ Θεοῦ, μὲ λευκὸν ἱμάτιον ὅπου καὶ ἂν ὑπάγῃ. Ναί, Κύριε Ἰησοῦ, γενηθήτω τὸ θέλημά σου! Σὺ μᾶς τὸν ἔδωκες, σὺ μᾶς τὸν ἐπῆρες. Εὐλογημένον ἄς ἦναι τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. Ἀμήν.

Ο ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΣ.

ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΣ κυρίως ἐσήμαινε τὸν διατρίβοντα εἰς τὰ σχολεῖα χάριν παιδείας, καὶ ἦτο συνώνυμον τοῦ παλαιότερου Σχολαστῆς, ἢ Μαθητῆς, τοῦ ὀνομαζομένου, κατὰ φθορὰν τῆς Ἑλληνικῆς λέξεως, ἀπὸ τοὺς Ἰταλοὺς Scolare, ἀπὸ τοὺς Γάλλους Ecolier, ἀπὸ τοὺς Ἀγγλοὺς Scholar, καὶ ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς Schüler.

Καὶ ἐπειδὴ οἱ παιδευόμενοι εἰς τὰ σχολεῖα ὑποθέτονται φίλοι τῶν λόγων, καὶ γίνονται τοιοῦτοι, ἐκατάτησε τὸ Σχολαστικὸς νὰ σημαίῃ τὸ Λόγιος, ἢ Σπουδαῖος, ἢ κοινότερον Γραμματισμένος. Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν ἐμεταχειρίσθησαν ὁ Ἱερώνυμος, καὶ ἄλλοι σύγχρονοὶ του συγγραφεῖς, εἰς τὸν παρακμάζοντα Λατινισμόν, τὸ Scholasticus.

Ἄλλ' οἱ λόγιοι, ὡς τὸ φανερόναι καὶ τὸνομα, ὀνομάσθησαν οὕτως καὶ δι' αὐτὸν ἀκόμη τὸν προφορικὸν λόγον, ἦγον διότι παρὰ τοὺς ἄλλους εὐκολώτερον αὐτοὶ καὶ εὐφραδέστερον ἐκφράζουν τῆς ψυχῆς των τὰ νοήματα. Ἐκ τούτου τὸ Σχολαστικὸς ἐγένε συνώνυμον τοῦ Ῥήτωρ. Εὐρίσκονται καὶ ταύτης τῆς σημασίας τοῦ Scholasticus παραδείγματα εἰς τὸν παρακμάζοντα Λατινισμόν.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ ῥητορικὴ δύναμις τοῦ λόγου χρησιμεύει πολὺ εἰς τὰ κρισολογήματα, ἐφθασε τὸ Σχολαστικὸς νὰ σημαίῃ καὶ τὸν Δικολόγον ἢ Συνήγορον. Ὅταν ἡ ἐν Σαρδικῇ σύνοδος εἰς τὸν δέκατον αὐτῆς κανόνα λέγῃ, Σχολαστικὸς ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς, νοεῖ τοὺς δικολόγους, ὡς ὀρθῶς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Σουικῆρος, καὶ ὄχι ἀπλῶς τοὺς περὶ λόγους σχολάζοντας, ὡς ἐνόμισεν ὁ Ζωναρᾶς. Ὁ εἰς τοῦ Ἰουστινιανοῦ τοὺς χρόνους ἀκμάσας ἱστορικὸς Ἀγαθίας ἐπονομάζεται Σχολαστικὸς· καὶ τοῦτο σημαίνει ὅτι ἦτον εἰς τὰ κριτήρια δικολόγος.

Ἀπὸ τοὺς δικολόγους ἐπέραςε τὸνομα καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς κριτάς, ἦγον ἐγένε συνώνυμον τοῦ Δικαστῆς.

Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν νομίζει ὁ Σουικῆρος ὅτι πρέπει νὰ νοῆται ὁ Σχολαστικὸς Δομιτιανὸς, πρὸς τὸν ὁποῖον γράφονται αἱ δύο τελευταῖαι τοῦ Συνεσίου ἐπιστολαί. Πείθομαι χωρὶς δυσκολίαν ὅτι ὀνομάζοντο καὶ οἱ δικασταὶ Σχολαστικοί· ὅτι ὅμως συναγεται ἀπὸ τοῦ Συνεσίου τὰς ἐπιστολάς, περὶ τούτου δὲν εἶμαι πληροφορημένος ἀκόμη.

Εἰς τὴν πρώτην σημασίαν ἴδαμεν τὸν διατρίβοντα εἰς τὰ σχολεῖα διὰ παιδείαν, ὀνομαζόμενον Σχολαστικόν. Ἄλλ' ἡ παιδεία ἐνδέχεται νὰ ἦναι κακὴ, δι' αὐτὴν αὐτῆς τὴν φύσιν, ὡς ἐπρεπε νὰ ἦναι ἡ παραδιδόμενη εἰς τῶν Νεοπλατωνικῶν τὰ σχολεῖα, ἢ νὰ κατασταθῇ τοιαύτη, διὰ τὴν ἀμέθοδον καὶ κακὴν παραδοσιν, ἢ διότι παραδίδεται εἰς φυσικὰ ἀχρεῖαν ψυχὴν· καὶ τότε προξενεῖ τὸ ἐναντίον τοῦ σκοποῦ, διὰ τὸν ὁποῖον παιδεύονται οἱ ἄνθρωποι. Τίς εἶναι τῆς παιδείας ὁ σκοπός; Διαγωγή βίου ἡμερος καὶ χρηστή. Γραμματικὴ, Ποιητικὴ, Ῥητορικὴ, Διαλεκτικὴ, Ἐπιστημῶν παντοίων παράδοσις καὶ γνῶσις, ἀπλῶς ὅσα κτυποῦν εἰς τὸν σκοπὸν ταῦτον, δὲν εἶναι πλὴν ὄργανα ἢ μέσα τοῦ σκοποῦ.

ὑπόθεσε τώρα νεοκενωμένον εἰς τὸν κόσμον ἀπὸ τὰ σχολεῖα λόγιον, ὅστις, λησμονῶν τὸν σκοπὸν, διὰ τὸν ὁποῖον τὰ ἐσύχναζε, τρίβει τὸν καιρὸν καὶ τὸν βίον εἰς τὸ νὰ παίζῃ μὲ τὰ ὄργανά του, ὡς ἐπαίξεν εἰς τὸ σχολεῖον· διότι ἡ γινομένη εἰς τὰ σχολεῖα ἀπαραίτητος ἄσκησις, ὅποια ἦσαν τὰ γραμματικὰ, ποιητικὰ, ῥητορικὰ, διαλεκτικὰ γυμνάσματα, καὶ αὐτὰ τῶν ἐπιστημῶν τὰ πειράματα, δὲν εἶναι παρὰ παιγνίδια, παραβαλλόμενα πρὸς τοῦ βίου τὰς καθημερινὰς πράξεις, καὶ τὰ πρὸς ἀλλήλους τῶν ἀνθρώπων καθήκοντα, διὰ τῶν ὁποίων τὴν εἰσέπειτα σπουδὴν καὶ κατόρθωσιν ἐπαίξοντο τότε ἀναγκαίως ἐκεῖνα.

ὑπόθεσέ τον, εἰς ὃ, τι εἶδος ἐπιστημῶν ἢ τεχνῶν ἐπαγγέλλεται, τὸσον σφοδρὰ προτκολλημένον, ὥστε νὰ καταφρονῇ ἀλαζονικῶς ὅλα τὰλλα, καὶ εἰς τὰς μετὰ τῶν γνωρίμων συναναστροφάς, πλὴν τῆς τέχνης, ἢ τῆς ἐπιστήμης του, μήτε νὰ θέλῃ μήτε νὰ δύναται νὰ λαλήσῃ περὶ τινὸς ἄλλου. Ποιητῆς· παρὰ τὴν ποίησιν ἀνώτερον ἄλλο τι δὲν νομίζει. Ῥήτωρ· μόνην τὴν ῥητορικὴν θαυμάζει. Διαλεκτικὸς· ὀλίγην ὑπόληψιν ἔχει περὶ τῶν ὅσοι δὲν λαλοῦν διὰ συλλογισμῶν, καὶ ἀπὸ τὸ στόμα του παρὰ τὸ, Ἄλλὰ μὴν καὶ τὸ Ἄρα, σχεδὸν ἄλλο δὲν ἀκούεις. Γραμματικὸς· τὰ κατ' αὐτὸν καλὰ γραμματικὰ κρίνει ἢ κεφαλὴ του μόνα ἀναγκαῖα, καὶ καταφρονεῖ ἠλιθίως τὴν φιλοσοφίαν. Φιλόσοφος· μόνον ὅτι δὲν πτύει εἰς τὸ πρόσωπον τοὺς γραμματικούς. Ἱατρός· μόνην τὴν ἱατρικὴν ἐγκωμιάζει, καὶ περὶ μόνης αὐτῆς λαλεῖ, καὶ εἰς τὴν κλίνην τοῦ ἀρρώστου, καὶ εἰς τὴν τράπεζαν συμποσιάζων μὲ τοὺς φίλους του· ἂν ἀπὸ τοὺς συμπότας τις τὸν ἐρωτήσῃ κατὰ τύχην περὶ τῆς φύσεως τινὸς φαγητοῦ, δὲν ἀρκεῖται νὰ τὸν ἀποκριθῇ εἰς δύο λόγια· ἀλλὰ φέρει μάρτυρα τὸν Γαληνόν, ὀνομάζει τὸν Δίφιλον, τὸν Ἰκέσιον, τὸν

Μνησίθεον, καὶ ὄλους, ὅσοι ἔγραψαν Περὶ Ὑλῆς ἢ Δυναμειῶς Τροφῶν.

ὑπόθεσε ἓνα τῶν τοιούτων, ὅτι, συναναστρεφόμενος μὲ ἄλλους, ἀντὶ συνομιλίας προπούσης εἰς τὸν καιρὸν, εἰς τὸν τόπον, εἰς τοὺς ἀκούοντας, βασανίζει τὴν κεφαλὴν του νὰ καταφέρῃ τὸν λόγον εἰς περίστασιν, ὅπου εἶναι τρόπος νὰ προσαρμόσῃ (καλὰ ἢ κακὰ ὀλίγον τὸν μέλει) κάμμίαν ποιητοῦ ἢ συγγραφέως ῥῆσιν, κάμμίαν παροιμίαν, διὰ νὰ δείξῃ ὅτι εἶναι λογιώτερος τῶν ἄλλων καὶ ἂν ἀπὸ τοὺς συνομιλοῦντας τις τὸν ἐναντιωθῇ, ἀντὶ νὰ συζητήσῃ μ' αὐτὸν ἡσύχως τὴν ἀλήθειαν, διὰ νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ, ἢ νὰ ἐλευθερωθῇ αὐτὸς, ἀπὸ τὴν πλάνην, θυμόνει, ὀργίζεται, μαίνεται, ὡς μανίζουσι τὰ νήπια, ὅταν ἴδωσιν ἀρπαζόμενα, ἢ συντριβόμενα, τὰ παίγνια τῶν.

ὑπόθεσέ τον, ὅτι εἰς τὰ μικρὰ καὶ εὐτελεῖ μεταχειρίζεται πολλὴν ἀκρίβειαν, καὶ εἰς τὰ ἀξιόλογα δὲν δίδει κάμμίαν προσοχὴν· προσαρμόζει, λαλῶν, ἢ γράφων, παραδείγματα μεγάλα καὶ ῥήσεις ὑψηλὰς εἰς τὰ ταπεινὰ, καὶ λαλεῖ περὶ τῶν ὑψηλῶν μὲ ὕψος βωμολοχικόν· ἀφοῦ πολλὴν ὦραν, μὲ πολλὴν ἀηθίαν τῶν ἀκούοντων, φλυαρήσῃ περὶ πραγμάτων εἰς μόνον αὐτὸν ἀγνώστων, συμπεραίνει τὸν λόγον μὲ κάμμίαν τοῦ Σοφοκλέους, ἢ τοῦ Εὐριπίδου, τραγικὴν ῥῆσιν. Ἄς ἔλθωμεν εἰς τὰ πλεον χρειώδη.

ὑπόθεσέ τον, ὅτι ἔχει χρείαν νὰ μνηύσῃ τι πρὸς φίλον ἀπόντα, καὶ, ἀντὶ νὰ γράψῃ ἐπιστολὴν ἔχουσαν καὶ τὸ πραγματικὸν καὶ τὸ λεκτικὸν ἀρμόδια εἰς τὴν χρείαν, διὰ τὴν ὁποίαν γράφει, αὐτὸς τρέχει εἰς τὰ παίγνια του, λαμβάνει ἀπὸ τοῦ Κορυθαλέως τὸ ἐπιστολάριον τοὺς κοινοὺς τόπους, ἐρανίζεται καὶ ἀπὸ κἀνα ποιητὴν ἢ συγγραφέα λέξεις καὶ φράσεις, καὶ συρράπτει ἐξ αὐτῶν κεντρῶνα, τερατωδέστερον ἀπ' αὐτὸ τοῦ Ἀρλεκίνου τὸ φόρεμα, τὸν ὁποῖον ὀνομάζει καὶ νομίζει ἐπιστολὴν, καὶ πῆμπε ὡς τοιαύτην πρὸς τὸν φίλον διὰ νὰ φανερώσῃ τὴν χρείαν του. Τοῦτο εἶναι ἀρκετὰ γελοῖον. ὑπόθεσε δὲ, ὅτι καὶ χωρὶς χρείας γράφει πρὸς αὐτὸν, καὶ μόνον διότι νομίζει, ὅτι ἔχων καὶ χαρτίον καὶ μελάνιον, ἔχει ὅσα χρειάζονται εἰς ἐπιστολῆς σύνταξιν· τοῦτο βέβαια εἶναι γελοιώτερον. Ἄλλ' ὑπόθεσε, ὅτι, μὴδ' ἔχων πρὸς τίνα νὰ γράψῃ, γράφει πρὸς πλαστὰ πρόσωπα, ὁποῖα εἶναι πολλὰ τοιαῦτα σωζόμενα ἐπιστολαί. Τοῦτο πλεον ὀνομάσέ το, φίλε, σὺ, ὡς θέλεις· ἐγὼ ἀπορῶ τί ἐπίθετον πρέπει νὰ δώσω εἰς τοιαύτην, ἢ ἑτέρου πλεον παρὰ γέλωτος ἀξίαν, ματαιοπονίαν.

ὑπόθεσέ τον, ἂν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ νὰ δημηγορήσῃ εἰς κοινὴν συνέλευσιν, καὶ νὰ συμβουλεύσῃ τοὺς συμπολίτας τὸ κοινὸν συμφέρον, ἀντὶ νὰ ἐξετάσῃ τὴν φύσιν αὐτὴν τοῦ πράγματος, περὶ τοῦ ὁποῖου ἐγένεν ἡ συνέλευσις, καὶ νὰ συνάξῃ ἀπ' αὐτὴν τὰ ἀναγκαῖα ἐπιχειρήματα, ἐκ τῶν ὁποίων μόνων εἶναι ἐλπίς νὰ πείσῃ τοὺς ἀκούοντας, αὐτὸς ἐνθυμούμενος τοῦ Ἀφθονίου τὰ προγυμνάσματα, τοῦ Ἐρμογένους, τοῦ Κορυθαλέως, ἢ τοῦ Σκούφου, τὴν ῥητορικὴν, ἀπλῶς τοῦ σχολείου τὰ

παίγνια, συρράπτει ἐξ αὐτῶν λόγον γελοῖον, τὸν ὁποῖον ὀνομάζει δημηγορίαν.

Ἄλλ' ὑπόθεσε, ὅτι καὶ χωρὶς ἀνάγκην κοινῆς συνελεύσεως, μὴδ' ἔχων ἀφορμὴν ἀληθινῶν ῥητορικῶν λόγων κάμμίαν, γράφει, καθήμενος ἡσύχος εἰς τὸν οἶκον, μελέτας λόγων πλαστὰς. Ὅ,τι ὄνομα δώσης εἰς τὸν γράφοντα πλαστὰς ἐπιστολάς, τὸ αὐτὸ, φίλε, πρέπει νὰ προσαρμόσῃ καὶ εἰς τοῦτον.

Ὅστις παίξει ὅσα κατηρίθμησα παίγνια, ἢ μέρος αὐτῶν, εἰς τοῦτον ἐδόθη τὸ ὄνομα, Σχολαστικός· ἐπειδὴ τρίβει τὸν βίον ὅλον, ὡς νὰ ἦτον ὅλον τοῦ τὸν βίον εἰς τὸ σχολεῖον, ὡς νὰ ἦτο καταδικασμένος ὅλην αὐτοῦ τὴν ζωὴν νὰ μανθάνῃ, χωρὶς ποτὲ νὰ πράξῃ τι εἰς ἰδίαν ἢ κοινὴν ὠφέλειαν. Τοιαύτη κεφαλῆς καὶ ψυχῆς κατάστασις ὑποθέτει μωρίαν, καὶ συνοδεύεται μὲ τύφον, καὶ τοῦ τύφου τὸ ἀναγκαῖον ἀκολούθημα, πείσμα. Τοιοῦτος ἄνθρωπος στοχάζεται τὴν σοφίαν ὡς ἐπάγγελμα χωριστὸν, καὶ εἰς αὐτὸν καὶ τοὺς κατ' αὐτὸν ἴδιον· καὶ ὀργίζεται, ὅταν βλέπῃ ἄλλους νὰ μεταχειρίζονται φρονίμως, ὡς ὄργανα βίου καὶ πολιτικῆς κοινωνίας, τὰ ὁποῖα εἰς αὐτοῦ τὰς χεῖρας κατεδικάσθησαν νὰ ἦναι πάντοτε παίγνια. Τοιοῦτος ἄνθρωπος, ἂν ἦναι γραμματικός, βλέπων, φερειπεῖν, πραγματευτὴν φιλόλογον καὶ φιλόμουσον, ἀντὶ νὰ συγχαίρῃ τὴν πατρίδα καὶ τὸ γένος του, ὅτι ἡ παιδεία ἐξαπλοῦται εἰς ὄλας τὰς τάξεις καὶ τὰ ἐπαγγέλματα τοῦ βίου, ταρασσεται, τὸν ὀνομάζει παραβάτην τοῦ ἐπαγγέλματός του, τὸν πολεμεῖ.—Ὡς σφετεριστὴν τάχα τῆς σοφίας του;—Καλὲ ποίας σοφίας! Τί κοινὸν αὐτὸς ἔχει μὲ τὴν σοφίαν! Τὸν πολεμεῖ, ὡς σοφῶς καὶ φρονίμως μεταβάλλοντα τὰ παίγνια του εἰς ὄργανα πολιτικῆς εὐδαιμονίας· τὸν πολεμεῖ, διότι φοβεῖται μὴ γενῆ εἰς ὄλους φανερὰ ἀπὸ τὴν ἐκείνου φρόνιμον τῶν ὀργάνων μεταχείρισιν ἢ ἰδίᾳ του οὐτιδανότης, καὶ ἀκούσῃ, τέλος πάντων, καὶ ἀπὸ τοὺς ὅσοι ἠλιθίως ἕως τότε τὸν εἰθαύμαζαν, τὸ φρικτὸν,

Ἐπαρίστερ' ἑμαῖς, ὦ πίνηρε, γράμματα·

Ἄντιστροφέν σου τὸν βίον τὰ βιβλία·

Περὶ φιλοσοφίας γῆ τε κούραν' ἰαλῶν,

Ὅς οὐδὲν ἔστιν ἐπιμελὲς τῶν σῶν λόγων.

Τοιοῦτος ἄνθρωπος ἤθελε κατηγορήσῃ τὸν Θουκυδίδην καὶ τὸν Ξενοφῶντα, ὅτι, στρατιωτικοὶ ὄντες, δὲν ἠρκέσθησαν εἰς τὰ Τακτικά, ἀλλ' ἐτόλμησαν νὰ συγγράψωσι καὶ ἱστορίαν· αὐτὸν τὸν Μάρκον Αὐρήλιον, ὅτι δὲν ἠρκέσθη εἰς τὴν κυβέρνησιν τῆς βασιλείας του, ἀλλ' ἔγραψε καὶ ἠθικά παραγγέλματα· αὐτὸν τὸν Γαληνόν, ὅτι δὲν ἐπεριωρίσθη εἰς τὴν Ἰατρικὴν, ἀλλ' ἐσύνταττε καὶ φιλοσοφικά καὶ φιλολογικά συγγράμματα· αὐτὸν τὸν Πατριάρχην Φώτιον, ὅτι δὲν ἡσχολήθη εἰς μόνην τὴν λειτουργίαν τοῦ ἱεροῦ, ἀλλ' ἀπεκόπησε νὰ γένῃ καὶ κριτικός· αὐτὸν τὸν ἀρχιερεῖα τῆς Θεσσαλονίκης Εὐστάθιον, ὅτι δὲν εὐχαριστήθη νὰ χειροτονῇ ἱερεῖς καὶ διακόνους, ἀλλ' ἠθέλησε νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ καὶ τὸν Ὅμηρον. Τί, φίλε, τὰ πολλά; Τοιοῦτος εἶναι ὁ Σχολαστικός· ὄχι ἀληθῶς λόγιος, ὡς ὀνομάζεται ἀπὸ τὸν

ὄχλον, ἀλλ' εἰς ἀπ' ἐκείνους,

Οὓς εἰδὼσαν ἀριστερὰ γράμματα Μοῦσαι.

Καὶ τοῦτο δὲν ἀποβλέπει μόνους τοὺς γραμματικούς. Καὶ φιλόσοφος, καὶ τεχνίτης, καὶ ἀπλῶς πάσης τάξεως καὶ παντὸς ἐπαγγέλματος ἄνθρωπος γίνεται σχολαστικός (pedant), ὡς ἂν προσκολλᾶται εἰς τὸ ἐπάγγελμά του, ὅχι μὲ τὸν πολλῶν ἐπαίνων ἄξιον σκοπὸν νὰ τὸ τελειοποιήσῃ, ἀλλ' ὡς εἰς ἴδιον παίγνιον, μὲ τὸ ὅποιον συνειθισμένος νὰ παίξῃ, φοβεῖται μὴ τοῦ ἀρπασθῆ ἀπὸ τὰς χεῖρας, καὶ μεταβληθῆ εἰς σπουδαῖον ὄργανον.

Τοιαύτην μακρὰν περιγραφὴν τοῦ Σχολαστικοῦ ἠναγκάσθη, φίλε μου, νὰ κάμω, καὶ διότι εἶναι δύσκολον νὰ ἐξηγήσῃ τις μὲ σύντομον ὀρισμὸν τὸ πολύμορφον καὶ καταγέλαστον τοῦτο ζῶον, καὶ διότι ὅσα εἶπα, γνωστὰ καὶ εἰς αὐτὰ τῆς φωτισμένης Εὐρώπης τὰ μαθητάρια, εἰς πολλοὺς ἀπὸ ἡμᾶς εἶναι κατὰ δυστυχίαν ἀκόμη νέα. Καὶ ὅμως εἶναι ἀναγκαῖα νὰ τὰ μάθωμεν ὅλοι, διὰ νὰ παύσῃ τῆς παλαιᾶς ζύμης ἡ μωρὰ φλυαρία, μὴδὲ νὰ στοχαζώμεθα πλέον τὴν παιδείαν ὡς πατρογονικὸν κτῆμα, ἢ μονοπῶλιον, ὀλίγων τινῶν κακῶς ἀναθραμμένων ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι, μὴν ὄντες ἄλλο παρά καταγέλαστοι σχολαστικοὶ, ἀποκλείουσιν ὑπερηφάνως τοῦ χοροῦ τῶν σοφῶν ὅσους αἰσθάνονται καλοὺς νὰ μεταβάλωσι τὰ παίγνιά των εἰς ἀληθινὰ τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς δόξης τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους ὄργανα.—ΚΟΡΑΗΣ.

Ο ΔΗΡΟΒΛΗΠΤΟΣ ΠΕΡΙΗΓΗΤΗΣ.

ΠΕΡΙΗΓΗΤΗΣ, καταρχὰς μὲν ἔχων νὰ διέλθῃ ὡραῖα κρᾶσινα χωράφια, ἔπειτα δὲ τόπους δυσβάτους, πλήρεις ἀκανθῶν καὶ τριβόλων, ἠτοιμάσθη μόνον διὰ τὸ πρῶτον μέρος τῆς ὁδοῦ.

Ἐνεδύθη ἐλαφρὰ καὶ ποικιλόχροα φορέματα, ἔθεσε ῥόδα εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ, καὶ μὲ ῥάβδον ἐλαφρὰν εἰς τὴν χεῖρα, ἤρχισε περιχαρῆς νὰ διατρέχῃ τὴν ἐγνωσμένην ὁδὸν ἢ θάλλουσα φύσις ἔχαιρε περίξ αὐτοῦ, ὁ ἥλιος ἐλαμπεν ὑπὲρ κεφαλῆς του λαμπρότατα· ὅθεν ἐξηκολούθει μὲ χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν τὸν δρόμον.

Προχωρῶν ὅμως, ἔφθασεν εἰς τὰ δύσβατα, καὶ ὅτε ἐπλησίασεν ἢ νύξ, εὐρέθη εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν· διότι αἱ τροφαὶ του ἦσαν ἤδη τελειωμέναι, τὰ φορέματα ἀπὸ τὴν βροχὴν ὑγρὰ, καὶ ἀπὸ τὰς ἀκάνθας ἐσχισμένα, τὰ ῥόδα μαραμμένα, καὶ κοπιασμένον ἤδη παραπολύ, ὀλίγον ἐβοηθοῦσεν αὐτὸν ἢ πρὸς ἐπίδειξιν μικρὰ του ῥάβδος· ἦτο δὲ καὶ ποταμὸς ἔμπροσθεν, καὶ τριγύρω σκότος.

Ἄλλοίμονον! εἶπε καθ' ἑαυτὸν, τύπτων καὶ τὸ στήθος, εἶμαι πεινασμένος, καὶ δὲν ἔχω φαγητόν· εἶμαι βρεγμένος, καὶ δὲν ἔχω φορέματα διὰ νὰ ἀλλάξω· κοπιασμένος, καὶ δὲν ἔχω βακτηρίαν, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ στηρίζωμαι· ποταμὸν ἔχω νὰ περάσω, καὶ δὲν εὐρίσκω πλοῖαριον· ἐπλανήθη, καὶ τῶρα δὲν ἔχω ὁδηγόν· ἐνυκτώθη, καὶ δὲν ἔχω φανόν! Ἄλλοίμονον! πόσον εἶμαι ἀνόητος! Διατί δὲν ἐπρόβλεψα καὶ διὰ τὸ τέλος τῆς ὁδοιπορίας μου, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἀρχήν;

Ἄναγνώστα! ὁ χρόνος φεύγει ταχύτατα, — ὁδοιπόρος εἶσαι καὶ σύ! Ἀρχὴ τῆς ὁδοιπορίας σου εἶναι ἡ ζωὴ, καὶ τέλος ὁ θάνατος. Ἄν εὐρίσκεσαι δι' ἀμφότερα προητοιμασμένος, εἶσαι ἀξιομακάριστος· εἶδεμή, ὁμοιάζεις τὸν ἀπρόβλεπτον περιηγητήν!

ΠΕΡΙ ΨΕΥΔΟΥΣ.

ΚΑΤ' ἀλήθειαν τίποτε δὲν γνωρίζω κακοῦτερον, χαμερπέστερον, καὶ γελοιωδέστερον τοῦ ψεύδους. Εἶναι γέννημα κακεντρεχείας, δειλίας, ἢ κενοδοξίας· γενικῶς δὲ καθ' ὅλα ταῦτα ἀποτυγχάνει τοῦ σκοποῦ του· διότι πάντοτε τὰ ψεῦδη φανερόνται ταχύτερον ἢ βραδύτερον. Ἄν εἶπω ψεῦδος κακεντρεχῆς, μὲ σκοπὸν νὰ ἐγγίξω τὴν ὑπόληψιν τινός, ἐνδέχεται μὲν νὰ βλάψω αὐτὸν πρὸς καιρόν· ἀλλὰ τὸ πλεῖστον κακὸν ἐπὶ τέλους θέλει ἐπανέλθειν εἰς ἐμὲ αὐτόν· διότι, εὐθὺς ὅταν φανερωθῶ, (ἐξάπαντος δὲ μέλλω νὰ φανερωθῶ), καταισχύνομαι καὶ συγγέομαι διὰ τὸ ἄτιμον τῆς ἐπιχειρήσεως· ὅ,τι δ' ἂν λεχθῆ μετέπειτα πρὸς βλάβην ἐκείνου τοῦ ὑποκειμένου, ὅσον καὶ ἂν ἀληθεύῃ, περνᾷ ὡς συκοφαντία.

Ἐὰν προσδράμω εἰς ψευδεῖς ἢ καὶ ἀμφιβόλους φράσεις, ὥστε νὰ δικαιολογηθῶ διὰ τι τὸ ὅποιον εἶπα ἢ ἐπραξά, καὶ ν' ἀποφύγω τὸν ἐξ αὐτοῦ κίνδυνον ἢ τὴν ἐξ αὐτοῦ αἰσχύνην, κηρύττω διαμιάς τὸν φόβον, ὡς καὶ τὸ ψεῦδος μου· καὶ, ἀντὶ ν' ἀποφύγω, αὐξάνω τὸν κίνδυνον καὶ τὴν αἰσχύνην· δεικνύω ἑμαυτὸν τὸν ἐσχατοῦ καὶ χαμερπέστατον τῆς ἀνθρωπότητος, μέλλω δ' ἐξάπαντος τοιαύτην πάντοτε νὰ λαμβάνω μεταχείρισιν. Ὁ φόβος, ἀντὶ ν' ἀποκρούῃ, ἐπισύρει τὸν κίνδυνον· καθότι οἱ ὑποκεκρυμμένοι δειλοὶ ἀγαποῦν νὰ ὑβρίζωσι τοὺς ἐγνωσμένους. Ἐὰν τις ἐλαβε τὴν κακοτυχίαν νὰ σφάλῃ, γενναίου ἴδιον εἶναι ἐλευθέρως νὰ ὁμολογήσῃ τὸ σφάλμα του· δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος τοῦ νὰ ἐξιλεύσῃ δι' αὐτὸ, οὐδ' ἄλλος τρόπος νὰ συγχωρηθῆ.

Ὁ ψευδόμενος, δολιευόμενος, ἢ τοὺς λόγους αὐτοῦ συγγέων καὶ περιπλέκων, διὰ ν' ἀπομακρύνῃ τίποτε κινδυνῶδες ἢ δυσάρεστον, δεικνύει τοσαύτην χαμέρπειαν καὶ τοσοῦτον φόβον, ὥστε πάντοτε τὸν πρέπει νὰ καταπτύεται, καὶ πολλάκις θέλει τῶντι καταπτύεσθαι.

Ἐπάρχουν καὶ ἄλλου εἶδους ψεῦδη, ἀβλαβῆ μὲν καθ' ἑαυτὰ, πλὴν γελοιωδέστατα· ἐννοῶ ὅσα ἢ ἐσφαλμένη κενοδοξία ὑπαγορεύει, τὰ ὅποια ἐνεργοῦν κατ' αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ σκοποῦ ὑπὲρ τοῦ ὁποίου λέγονται, καὶ τελειοῦν εἰς τὴν ταπείνωσιν καὶ σύγχυσιν τοῦ γεννήτορος αὐτῶν, ὅστις ἐξάπαντος μέλλει νὰ φανερωθῆ. Ταῦτα εἶναι ὡς ἐπιτοπλεῖστον διηγηματικὰ καὶ ἱστορικὰ ψεῦδη, ὅλα σκοπὸν ἔχοντα νὰ ὑπερτιμήσωσι τὸν αὐτὰ γεννῶντα.

Αὐτὸς εἶναι πάντοτε ὁ ἥρωϊς τῶν ἰδίων αὐτοῦ μυθιστοριῶν· ἐστάθη εἰς κινδύνους, ἐκ τῶν ὁποίων οὐδεὶς ποτὲ διεσώθη πλὴν αὐτοῦ· ἴδεν ὀφθαλμοφανῶς ὅσα ἤκουσαν ἢ ἀνέγνωσαν ἄλλοι· καὶ ἵππευσε μᾶλλον εἰς

μίαν ἡμέραν παρ' ὅσον ταχυδρόμος διέτρεξε ποτὲ εἰς δύο. Ταχέως δὲ ἀνακαλύπτεται, καὶ γίνεται πάραυτα τὸ ἀντικείμενον παγκοσμίου περιφρονήσεως καὶ χλευασμοῦ.

Ἐνθυμοῦ λοιπὸν, ὅσον ζῆς, ὅτι οὐδὲν ἄλλο παρ' ἢ ἀκριβῆς ἀλήθεια ἐμπορεῖ νὰ σὲ διαβιβάσῃ ἀπὸ τὸν

κόσμον μὲ ἀβλαβῆ τὴν συνείδησιν ἢ τὴν τιμὴν σου. Δὲν εἶναι μόνον χρέος, ἀλλὰ καὶ συμφέρον σου· πρὸς ἀπόδειξιν δὲ τούτου ἐμπορεῖς νὰ παρατηρήσῃς, ὅτι οἱ ἀνοητότεροι εἶναι καὶ οἱ φιλοψευδέστεροι. Τὸ κατ' ἐμὲ, ἀπὸ τὸν βαθμὸν τῆς φιλαληθείας ἐκάστου, κρίνω καὶ τὴν ποσότητα τοῦ νοῦς αὐτοῦ.

Ο ΦΑΛΑΚΡΟΚΟΡΑΞ.

Ο ΦΑΛΑΚΡΟΚΟΡΑΞ εἶναι περίπου ἰσομεγέθης μὲ Μοσκοβικὴν μεγάλην νῆσσαν· τοὺς τέσσαρας δακτύλους ἔχει διὰ μεμβρανῶν συνενωμένους, τὸν δὲ μέσον ὀδοντωτὸν ὡς πριόνιον, διὰ νὰ κρατῇ μετὰ πλειοτέρας εὐκολίας τοὺς ἀλιευομένους ἰχθῦς. Ἡ κεφαλὴ καὶ ὁ τράχηλος τοῦ πτηνοῦ τούτου εἶναι κατάμαυρα· τὸ σῶμα παχὺ καὶ βαρὺ, παρεμφερὲς μᾶλλον μὲ τὸ τῆς χηνὸς παρὰ μὲ τὸ τοῦ λάρου· τὸ δὲ ράμφος εὐθὺ, ἐκτὸς πρὸς τὴν ἄκρην, ὅπου γίνεται ἀγκιστροειδές.

Ἀλλὰ μ' ὅλην τὴν φαινομένην βαρύτητα καὶ δυσκινήσαν αὐτοῦ, ὀλίγα πτηνὰ εὐρίσκονται ἀρπακτικώτερα. Εὐθὺς ὁπότεν ὁ χειμὼν πλησιάσῃ, βλέπονται οἱ φαλακροκόρακες διασκορπιζόμενοι κατὰ τὴν παραλίαν, καὶ περὶ τὰς ἐκβολὰς τῶν ποταμῶν, φέροντες ὄλεθρον εἰς ἅπαν τὸ λεπιδωτὸν γένος. Ἐχουν ἀδηφαγίαν παράδοξον, καὶ πέψιν αἰφνιδιωτάτην. Ἡ ὄρεξις αὐτῶν πάντοτε ζητεῖ, καὶ οὐδέποτε χορταίνει. Τοῦτο δὲ πιθανὸν ὅτι προέρχεται καὶ ἀπὸ τὴν πληθὺν τῶν εἰς τὰ ἔντερά των σκωληκίων, γεννωμένων καὶ αὐτῶν ἐκ τῆς ἀκαταπαύστου λαιμαργίας των. Εἶναι προσέτι ῥυπαροὶ καὶ δυσωδέστατοι.

Πολυμόρφους πετᾶται εἰς τὴν ξηρὰν, ὡς καὶ εἰς τὴν θάλασσαν· ἀλιεύει εἰς γλυκείας λίμνας, ὡς καὶ εἰς τὰ βάθη τοῦ ὠκεανοῦ· κτίζει ἐπὶ βράχων ἀποκρήμνων, ὡς καὶ ἐπὶ δένδρων· καὶ θηρεύει ὄχι μόνον τὴν ἡμέραν, ἀλλὰ καὶ τὴν νύκτα.

Διὰ τὸ ἀκάματον αὐτοῦ καὶ τὴν μεγάλην εἰς τὸ ἀλιεύειν ἐπιτηδειότητα παρεκινήθησαν λαοὶ τινες νὰ ἡμερόνωσι τὸ πτηνὸν τοῦτο· εἰς τὴν Κίναν, ὅπου ὑπάρχουν πολλαὶ λίμναι καὶ διώρυγες, μεταχειρίζονται εἰς τὴν ἀλίειαν καὶ τὴν σήμερον ἀκόμη τὸν φαλακροκόρακα. 'Πρὸς τοῦτο ἀνατρέφονται,' λέγει ὁ Le Comte, 'ὡς ἀλλαχοῦ ἀνατρέφουσι τοὺς κυνηγετικούς ἢ τοὺς ἰέρακας· εἰς δὲ ἀνθρωπος εὐκόλως ἐμπορεῖ ἑκατὸν νὰ διοικῇ. Ὁ ἀλιεὺς φέρει αὐτοὺς ἔξω εἰς τὴν λίμνην, ἀτράχως ἐπὶ τοῦ πλοιαρίου καθήμενος, καὶ μεθ' ὑπομονῆς τὰς διαταγὰς περιμένοντας. Φθάσαντες εἰς τὸν ἀρμόδιον τόπον, ἅμα τὸ πρῶτον σημεῖον δοθῆ, πετῶσιν ἕκαστος εἰς διάφορον μέρος, πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ διαρισμένου καθήκοντος. Εἶναι δὲ τερπινότατον νὰ βλέπη τις πόσον εἰδημόνως μοιράζονται τὴν λίμνην ἢ τὴν

διώρυγα, όπου έχουν να οφθαλμίσωσι. Διώκουν τῆδε κῆκεϊσε, βυθίζονται, αναβαίνουν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἑκατοντάκις, ἕως οὗ, τέλος, νὰ εἴρωσι τὸ θῆραμά των. Τότε πιάνουν αὐτὸ ἀπὸ τὴν μέσην μὲ τὸ ράμφος, καὶ τὰ φέρουν εἰς τὸν δεσπότην. Ὅποτεν ἦναι ὁ ἰχθύς παραπολὺ μέγας, βοηθοῦνται ἀμοιβαίως· εἰς τὸν πιάνει ἀπὸ τὴν κεφαλὴν, ἄλλος ἀπὸ τὴν οὐρὰν, καὶ τοιουτοτρόπως μετακομίζουν αὐτὸν εἰς τὸ πλοιάριον. Ἐκεῖ ὁ πλοίαρχος ἐκτείνει ἐν τῶν μακρῶν αὐτοῦ κωπίων, ὅπου καθίζοντες, ἐλευθεροῦνται ἀπὸ τὸ βάρος των, ἔπειτα δὲ πετῶσιν ἐκ νέου εἰς ζήτησιν ἄγρας. Ὅταν φανῶσι κοπιασμένοι, τοὺς ἀφίνει ὀλίγον νὰ ἀναπαυθῶσιν· ἀλλὰ ποτὲ δὲν τρέφονται πρὶν τελειώσωσι τὰ ἔργον. Πάντα, ἐνόσω ἀλιεύουν, ἔχουν δακτύλιον περὶ τὸν λάρυγγα, ὥστε νὰ μὴ καταπίνωσι τὸ θῆραμά των· ἐπειδὴ ἀλλέως ἤθελαν χορταίνειν διαμιᾶς, καὶ παύειν ἀπὸ τὴν ἄγραν ἅμα ἐγέμιζαν τὴν κοιλίαν.

Ἀφ' ὅλους τοὺς ὄρνεις καλλήτερος ἀλιεύς εἶναι ὁ φαλακροκόραξ· μολονότι δὲ παχὺς καὶ βαρὺς ἀπὸ τὸ πάμπου φαγητὸν, ὡς ἐπιτοπλεῖστον ὅμως περιπίπτεται. Δὲν ὑπάρχει θῆρα πλείον διασκεδαστικὸν, παρ' ἰστάμενός τις ἐπὶ βράχου τῆς παραλίας νὰ βλέπη αὐτὸν καταβαίνοντα ἐξ ὕψους, καὶ δίδοντα κατόπιν τοῦ θηρευομένου ἰχθύος. Διὰ νὰ ἐπιτύχη ὅμως, πρέπει νὰ μὴ εὐρίσκηται τὸ ὄφθαριον βαθύτερα παρ' ὅσον ἡ ὀρμή τῆς καταβάσεως ἱκανοποιεῖ τὸν φαλακροκόρακα νὰ δύσῃ· καθότι τὸ πτηνὸν τοῦτο δὲν ἐμπορεῖ νὰ κινῆται τόσον ταχέως ὑπὸ τὸ ὕδωρ, ὅσον ὁ ἰχθύς δύναται νὰ κολυμβᾷ. Σπανίως, μ' ὅλα ταῦτα, κάμνει ἀτυχῆ δύσιν· πολλάκις δὲ βλέπεται βαρέως ὑψούμενος, μετὰ ἰχθύος μεγαλητέρου παρ' ὅσον εὐκόλως ἐμπορεῖ νὰ καταφάγη. Συμβαίνει δὲ καὶ ποτε νὰ πιάσῃ τὸν ἰχθύν ὁ φαλακροκόραξ ἀπὸ τὴν οὐρὰν· καὶ τότε τὰ πτερύγια ἐμποδίζουν εὐκόλως νὰ τὸν καταρροφήσῃ. Εἰς τοιαύτην περιστασίν, βλέπεται ὁ ὄρνις τινάσσειν τὸ θῆραμα ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ πολλὰ ἐπιδεξίως πιάνων αὐτὸ, ἐνὺ καταβαίνει, ἀπὸ τὴν ἀρμοδίαν ἄκραν, καὶ οὕτω μετ' εὐκολίας καταπίνων τὸν ἰχθύν.

Τῶν ἐντόμων ἡ εὐκίνησις καὶ δύναμις εἶναι πασίγνωστοι. Οἱ μύρμηκες δύναται νὰ σηκώσωσι φορτία τεσσαρακοντάκις ἢ πεντηκοντάκις βαρύτερα ἑαυτῶν. Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Λινναίου, ἡ μηλολόνη, σχετικῶς πρὸς τὸ μέγεθος αὐτῆς, εἶν' ἑξάκις τοῦ ἵππου δυνατωτέρα· καὶ ἂν ὁ ἐλέφας εἶχε κατ' ἀναλογίαν τὴν ἰσχύν, ὅσην ὁ ἐλάφειος κύνθαρος, ἠδύνατο πρόρριζα νὰ ἀνασπᾷ τὰ μεγαλήτερα δένδρα, καὶ, ὡς οἱ γίγαντες τῆς μυθολογίας, νὰ ρίπτῃ βράχους εὐμεγέθεις κατὰ τῶν ἰχθύων αὐτοῦ.

Οἱ ΛΥΤΟΧΘΟΝΕΣ Ἰνδοὶ τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς εἶναι εἰς τὸ ἄκρον φιλόξενοι· προθυμότατα δίδουν τροφήν καὶ ποτὸν εἰς τὸν ξένον ὁδοιπόρον. Ἰνδὸς γυμνὸς καὶ διὰ τὸ κυνήγιον ὠπλισμένος, ἐμβαίνειν εἰς καλύβην, λέγει

πρὸς τὸν ἡμικοιμισμένον αὐτῆς κύριον, ὅστις ποτὲ ἴσως ἀρχήτερα δὲν ἴδεν αὐτὸν, 'Ἠλθα!' ὁ ἄλλος σοβαρῶς ἀποκρίνεται, 'Κάθισε!' καὶ τροφή καὶ κατάλυμα προσφέρονται ἀμίσως.

ΜΑΚΡΟΒΙΟΤΗΣ Εἰς τὴν ΑΓΓΛΙΑΝ.—Εὐγενῆς Ἀγγλος ἔκαμε πρὸ μικροῦ συμπόσιον εἰς ὄλους τοὺς γέροντας, ὅσοι ἐκατοίκουν ἐντὸς πέντε μιλίων ἀπὸ τὴν κώμην, ὅπου αὐτὸς διέτριβε. Τὸν ἀριθμὸν ἦσαν εἴκοσι, οἱ δὲ χρόνοι αὐτῶν ἐσυμποσοῦντο εἰς 1,667. Ὁ νεώτερος ἦτον ἐβδομήκοντα δύο, ὁ δὲ πρεσβύτερος ἐννεήκοντα ἑπτὰ. Μεταξὺ τῶν σεβασμίων πατριαρχῶν ἦτον εἷς, ὁ ὁποῖος ἐστάθη εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Γιβραλτάρ, 1779· ἄλλος τις εἶχεν ἀξιώθῃ νὰ ἴδῃ ἑπτὰ τριεγγόνα· καὶ ἄλλος, τοῦ ὁποῖου ὁ πατήρ, ζῶν ἐπὶ Κρομουελλίου, ἐνυμφεύθη καὶ δεύτερον ἐ6 ἐτῶν ἡλικίας, τὸ 1743· ὁ υἱὸς του Ἰάκωβος ἐγεννήθη Μάρτιον, 1744· μετὰ τὴν γέννησιν αὐτοῦ ὁ γέρον ἐξῆσεν ἑνδεκα χρόνους· ὁ υἱὸς του (ὁ παρευρισκόμενος πρεσβύτης) ἦτον 95 τὸν τελευταῖον Μάρτιον.

ΝΕΩΣΤΙ ἐξεδόθη εἰς τὴν Πάνορμον τῆς Σικελίας ἑφημερίς διὰ τοὺς τυφλοὺς. Τὸ χαρτίον τυπόμεται μόνον ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους, εἰς τρόπον ὥστε τὰ γράμματα ἐξέχουν ἐκ τοῦ ἄλλου· ἀναγινώσκουσι δὲ οἱ τυφλοὶ, περνῶντες τοὺς δακτύλους ἀνωθεν τῶν στίχων. Ἡ ἑφημερίς αὕτη ἐπιγράφεται, *Il Consolatore dei Ciechi*.

ΜΕΤΑΞΥ τοῦ 1815 καὶ τοῦ 1835 ἠῤῥξῆσεν ὁ πληθυσμὸς τῆς Γαλλίας ἀπὸ 29,500,000 εἰς 33,500,000. Ἀναλόγως ἠῤῥξῆσε καὶ ἡ ποσότης τῶν γεννημάτων. Τὸ μὲν 1815 ἐσυμποσοῦντο εἰς 30,460,000 ἑκατόκιτρα· τὸ δὲ 1835 εἰς 41,684,971, ἐτησίως.

ΑΠΟΦΕΥΓΕ τοὺς δόγματα ὀλέθρια ζητοῦντας νὰ ἐνσταλάξωσιν εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, μὲ πρόφασιν ὅτι τάχα ἐξηγοῦν τὰ τῆς φύσεως. Ἀνατρέποντες, καταστρέφοντες, καταπατοῦντες πᾶν ὅ,τι χρεωστῆ ὁ ἄνθρωπος νὰ σεβάζεται, στεροῦν τοὺς τεθλιμμένους τῆς παρηγορίας αὐτῶν ἐν καιρῷ δυστυχιῶν· ἀφαιροῦν ἀπὸ τοὺς πλουσίους καὶ δυνατοὺς τὸν μόνον χαλινὸν εἰς τὰ πάθη των· ἐκριζόνουν ἀπὸ τὰ ἐνδόμυχα τῆς καρδίας τὸν φόβον τῆς κακίας, τὴν ἐλπίδα τῆς ἀρετῆς· ἔπειτα δὲ σεμνύνονται ὡς εὐεργέται τῆς ἀνθρωπότητος! Ἡ ἀλήθεια, τολμοῦν νὰ λέγωσιν, οὐδέποτε εἶναι βλαβερὰ. Κατὰ τοῦτο εἶμαι σύμφωνος· αὐτὸ δὲ τοῦτο, κατ' ἐμὴν γνώμην, ἀποδεικνύει ὅτι ὅσα αὐτοὶ διακηρύττουν δὲν εἶναι ἀλήθεια.

ΤΗΣ γυναικὸς τὸ χαριέστατον κόσμημα περιγράφεται ὅπου αἱ καλά τοῦ τυρμού ποτὲ δὲν ἤθελαν ὄνειρευθῆν,—εἰς τὸ τέταρτον ἐδάφιον τοῦ τρίτου κεφαλαίου τῆς πρώτης Ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου.—ΠΡΑΥ καὶ ΗΕΥΧΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ, ὃ ἐστὶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ παλυτελής.